

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fl.,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, december 4.

Mai számunk főbb közleményei:

Andrássy a királynál.
Karácsonyi képkilátás Aradon.
A földbírtokos özvegye.
Leégett amerikai város.
Fogházra ítélit irónő.
A szerelemről.
Gyorsvonaton született gyermek.
A megtámadott urinő.
Vádaskodás a vasutas árva pénzé körül.
Aki a fegyházban örökölt.
A kapitány mint ál-csirketfogó.
Tarkaságok.

Nehéz helyzet.

Arad, december 3.

A kormány beadta lemondását, mert az aktuális föladatok teljesítése szempontjából ellentétek merültek föl kebelében. A király a lemondást nem fogadta el, hanem utasította a kormányt, hogy az ellentétek kiegyenlítése iránt folytasson tárgyalásokat saját körében és a többséget alkotó pártok körében is. A kormány meghajolt a király kívánsága előtt és a szükséges tárgyalásokat megindította. A tárgyalások során kiderült, hogy bizonyos nemzeti engedmények esetén a kormány képes volna szolidáris kormányzati programot teremteni és e nemzeti engedmények megadása a pártok olyan tömörülését is elősegíthetné, mely az új kormány programjának többséget, a kormányzásnak pedig állandóságot is biztosíthatna. A király ezt tudomásul vette, de azt követelte, hogy a pártoknak ez az új

tömörülése előzze meg a további diskussziókat. A kormány megint meghajolt a király óhajta előtt, megtörtént a függetlenségi párt szakadása és a mérsékelt elemek olyan tömörülése, melyet a kormány kiállításba helyezett. Most aztán már mégis annak kellett volna következnie, hogy a korona az ő kívánságainak előzetes teljesítése ellenében megadja azokat a nemzeti engedményeket, melyeknek reményében az új alakulás történt.

De nem ez következett. A korona annyi előékenységre nem engedményekkel válaszolt, hanem újabb követeléssel. Ha együtt van a többség, adja, vagy szerezzé meg ez a többség az indemnitást. Nos, itt van az a pont, ahol a király akaratának is meg kell történnie. Végzetes tévedése a királynak, ha azt hiszi, hogy a nemzeti engedmények reményében sorakozott többség nemzeti engedmények nélkül is többség. A lehetőségek alapján sorakozó pártok föltételét szabták tömörülésüknek. Ha lesznek nemzeti engedmények: lesz többség. Ha nem lesznek nemzeti engedmények: nem lesz többség. Az a többség pedig, mely most rendelkezésre áll, csak elméleti többség, mely gyakorlati föladatok megoldására nem alkalmas mindaddig, míg a nemzeti engedmények teljesítése gyakorlati többséggé nem tette. Ez az elméleti többség tehát indemnitást sem adhat, mint ahogy egy papíron kiszámított teherbírási hid még nem bírja el azokat a terhe-

ket, melyeknek viselésére föltétlenül képes lesz, mihelyt fölépítették.

A kormány tehát, mely a nemzeti érdekek szemmel tartása mellett elment az előékenységek legszélsőbb határáig: a legutolsó királyi óhajta szemben egyszerűen tehetetlen. A kormány megcsinálhatja, mint lelkiismeretes építőmester, a legerősebb hid tervrajzát, de nevetséges vagy örült volna, ha a tervrajzra akarná rakni azokat a terheket, melyeket csak a hid lesz képes elviselni. És ha a korona mégis azt kívánja tőle, hogy egy többség elméleti tervrajzával szerezzé meg azt az indemnitást, melyet csak a nemzeti engedményeken fölépült gyakorlati többség szerezhethet meg: akkor a kormány legfőlebb csodálkozva rázhatja fejét az ilyen lehetetlen kívánságon, de a kötelező lojalitás dacára is csak azt felelheti, hogy a mechanika törvényeit a király se tudja megváltoztatni és egy papírhid a király kívánságára se bírhatja el azt a terhet, melynek viseléséhez vashid kell. Ha pedig a király nem akar törődni sem a kormány kijelentésével, sem a mechanika törvényeivel és a lehetetlenséget is követeli a kormánytól: akkor nincs egyéb hátra, mint végére járni annak a problémának, hogy tarthatja-e a király pusztá akaratának jogán a kormányt akkor is, ha ez a kormány menni akar és ha maradásának föltételei fönn is, lenn is hiányzanak?

Ha pedig a korona mindezek dacára a kettős lehetetlenség követelése

Halsberg kudarca.

Irta: Vörös László.

Halsberg Vilmos — „a világ legnagyobb zongoraművésze”, amint a hangverseny rendező cég már hetekkel előbb hirdette plakátjain — kilépett a pódiumra és meghajította magát. Azután leült és eljátszott egy Brahms rapszodiát. A publikum tapsolt, Halsberg ismét hajlongott, aztán tovább játszott. Eljátszott három nehéz Beethoven szonátát és egy Wagner-t. Aztán néhány percre kiment a művészsobába és elszívott egy cigarettát. Majd visszatért, újból leült a zongora mellé és néhány Lihopin dalt adott elő, végezetül pedig egy Cszt rapszodiát. Örült tapsorkán fogadta, bár néhányan azt a megjegyzést tették, hogy a művész kissé érzéstelenül játszik, mindamellett konstataáltak, hogy technikája briliáns és ebben felülmúlja minden versenytársát.

Halsberg azonban nem sokat törődött az emberek véleményével. Játszott, mert impresszáriójával meghatározott számú hangversenyre szerződött és tökéletesen mindegy volt neki, hol játsza le hangversenyét, a Fidzsi-szigeteken vagy Norvégiában, vagy Amerika déli részén. Ő pontosan teljesítette kötelességét, precízen játszott, technikában felülmúlt mindenkit, de érzéstartalékra nem kötelezte magát. Még fejedelmi udvarokban se zökkent ki fagyos nyu-

galmából; egy hónappal azelőtt a strelitz-feldwegi választó fejedelem előtt ugyanazzal az automataszerű nyugalommal játszott, mint ma ebben a kis félszázezer lakósu városkában, amelyről egy héttel előbb még nem is tudta, hogy létezik.

Halsberg megvárta, míg az emberek eltávoztak a teremből, aztán impresszáriójával, Giersennel elment vacsorálni. Vacsora után Giersen, aki ráradt volt, lefeküdt, Halsberg azonban, aki éjjel előtt sohase tudott elaludni, átment a szomszédos kávéházba és egy feketét rendelt. Kezébe vett egy újságot és olvasni próbált. Az olvasás azonban nem ment. Szemei lesiklottak a betűről és letette az újságot. Gondolkozni kezdett. És hirtelen eszébe jutott, mennyire egyedül van. Szülei régen meghaltak, rokonságából ugyszólván senkit se ismert, barátai, ismerősei száz és száz mértföldnyire vannak tőle. És ő magánosan ül itt ebben az idegen kis vidéki városban, egyetlen ismerős nélkül és egyedül fog ülni holnap és holnapután is egy más vidéki városban. Az egyedül lét szorongó mély lehangoltsága fogta el a művészt. Réveteger nézett körül, mikor valaki hirtelen mély meghajlással üdvözölte. Halsberg barátságosan viszonzta az üdvözlést és odaintette asztalához a fiatalembert. Nagy megkönynyebbülés vett rajta erőt. Végre valaki, akivel el lehet diskurálni, aki megszabadítja a magá-

nosság aggasztó, kellemetlen érzéseitől. Szívélyesen, nagy barátsággal szorongatta a fiatal ember kezét, aki tiszteletteljesen hajlongott előtte.

— Szilágyi hírlapíró vagyok, az előbb a művészsobában voltam bátor bemutatkozni, szolt a fiatalember.

Igen, igen, emlékszem Önre, kedves barátom, szolt a művész, akinek pedig halvány sejtelme sem volt arról, hogy kinek mutatott be azalatt a tíz perc alatt, melyet a művésztérben töltött. Foglaljon helyet kedves barátom, aztán beszéljessünk, de nagyon kérem, mindenről, csak zenéről ne!

A fiatalember megtisztelve foglalt helyet a nagy művész asztalánál, aztán csevegni kezdtek. Vagy egy félórát beszélgethettek, amikor Halsbergnek hirtelen különös ötlete támadt. Az ötlet oly különösnek látszott, hogy Halsberg hangosan felkacagott. Az újságíró kíváncsian nézett rá.

— Hallgasson ide kedves barátom, szolt a művész, nagyszerű eszmém támadt. Olyan dolgot fogok művelni, amelyet tízezer év óta nem csináltam. Lumpolni fogok! Zúlni fogunk, be fogunk rugni, le fogunk részegedni a sárgaföldig. Igaz, hogy Giersent, az impresszáriómat megüti a guta, ha meghallja, mit csináltam, de én azt se bánom. Akar-e velem tartani? kérdé ragyogó szemekkel az újságírótól.

mellett akarna maradni, akkor a korona címére alulról olyan lehetetlen válasz érkezhetik, mely az elmaradhatatlan fölfordulásért megadja a politikai fölordást a jobb szándéka ellen visszatartott kormánynak; de az egész parlament egyhangú megállapodással hártja a felelősséget azokra a tényezőkre, melyek a kormányt a fölfordulás elhárítására szükséges fegyverekkel felszerelni nem akarták és a megjósolt fölfordulás dacára, helyén tartották.

Sulyos probléma küszöbén járunk. De megoldását kell kapnunk. Mert ha lehetlenséget követelnek a kormánytól, akkor nem szabad lehetlenné tenni távozását. Ha pedig lehetlenné teszik távozását, nem szabad tőle a lehetlenséget követelni. Két lehetlenség közé állítani egy kormányt: ez kedves cirkuszi látványosság lehet Bécsnek, de a magyar parlament meg fogja találni a módját, hogy ilyen kegyetlenül kedves látványossággal ne szolgáljon ellenségeinek.

Katonai tanácskozások a király elnöklésével. Bécsből táviratozzák: Délelőtt 10 órakor megkezdődtek a Hofburgban a katonai tanácskozások 6 felsége elnöklésével. Résztvettek a tanácskozásokon Ferenc Ferdinánd főherceg, Schönaich hadügyminiszter, Jekelfalussy honvédelmi miniszter, Georgi landwehrminiszter, Konrád vezérkari főnök, Klobucsár magyar honvédfőparancsnok, Frigyes főherceg, a landwehr főparancsnoka, Jenő főherceg, A. bori báró csapatfelügyelő, Fiedler tábornok, Varesanin tábornok, Lipót Szalvátor főherceg tüzérségi főfelügyelő, Brudermann lovassági főfelügyelő. A tanácskozásokat a hó 4-én 10 órakor folytatják. A mai katonai tanácskozásokat megelőzően, 6 felsége Ferenc Ferdinánd trónörökösét külön kihallgatáson fogadta.

Morgan spekuláció. New-Yorkból táviratozzák: Mint a New-York Herald értesül, Pierpont Morgan and Co megszerezte az Equitable Life Assurance Society részvényeit, amelyek azelőtt Thomas R. Ryan birtokában voltak. A vétel még megerősítésre szorul a

Ryan által 1905. június 15-én létrehozott trust részéről, amelynek tagjai voltak Ryan, Grover Cleveland, Morgan, P. O. Brion és George Westinghouse.

Andrássy a királynál.

Döntés nincs. — A miniszterek hazautaztak.

Távirati tudósítás.

Arad, december 3.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter ma délután két órakor háromnegyed óra hosszáig tartó kihallgatáson jelent meg a király előtt. A belügyminiszter audienciája semmitéle szempontból nem vitte előbbre a válságból való kibontakozást. Döntés ma sem történt, sőt alig várható, hogy ez a napokban be fog következni. A miniszterelnöknek mai napon tervbe vett audienciája elmaradt és így Wekerle és Andrássy gróf még a délután folyamán visszautaztak Budapestre.

A politikai helyzetben az összes politikai köröket újból pesszimistikus hangulat fogta el. Nagy a bizonytalanság minden vonalon. A kormány tagjai maguk sem tudják mi fog következni, csak azt tudják, hogy a király hajthatatlanul ragaszkodik álláspontjához: engedményt nem ad. Vannak olyanok, akik azt állítják, hogy Bécs csak azért kíván egy havi indemnitást, mert meg akarja akadályozni azt, hogy az ország a válság alatt ex-lexbe jusson.

Királyi audienciák nincsenek a legközelebbi napokban tervbe véve és az egész politikai világ feszült figyelemmel várja a bekövetkezendő eseményeket.

Mai tudósításunk ez:

Andrássy gróf Bécsben.

— Kihallgatás előtt. —

Bécsből táviratozzák: Andrássy Gyula gróf, aki tegnap este érkezett Hadik János gróf államtitkár társaságában Bécsbe és a Ma-

gyar Házban szállt meg, ma délelőtt hosszasan tanácskozott Wekerle Sándor miniszterelnökkel és Zichy Aladár gróf király személye körüli miniszterrel. A tanácskozáson Hadik János gróf államtitkár is résztvett.

Kihallgatás előtt híre járt, hogy ezen az audiencián, amelyet Wekerle Sándor miniszterelnöknek kihallgatása fog követni, a Bécsből érkező értesülések szerint első sorban az indemnitás kérdéséről lesz szó. Nevezetesen a király, mint ismeretes, azt kívánja és ezt Tisza István gróffal is megüzente, hogy a kormány eszközöljön ki a tárgyalások folytatására egy havi indemnitást. Wekerle Sándor miniszterelnök a tegnapi audiencián erre vonatkozólag bejelentette a királynak, hogy Andrássy Gyula gróf hajlandó ebbe belemenni, Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróf ellenben vonakodnak ezt megtenni. A király tehát azért rendelte Andrássy gróft a mai kihallgatásra, hogy megállapodjon vele aziránt, miképpen lehet ezt a rövid indemnitást biztosítani. Andrássy gróf ezirányban azt fogja javasolni a királynak, hogy hívja meg kihallgatásra Kossuth Ferencet és Justh Gyulát is és bírja rá őket egyrészt a javaslat támogatására, másrészt az obstrukciós szándék föladására.

Az audiencia.

Bécsből táviratozzák: Andrássy gróf délután 2 órakor jelent meg a király előtt és közel háromnegyed óra hosszáig volt ott. A király a belügyminiszter véleményét kérte bizonyos kérdésre nézve; döntés nem történt. A király kegyesen fogadta Andrássy véleményét. Wekerle most nem megy a királyhoz és további kihallgatások nincsenek is tervbe véve. Andrássy gróf kihallgatás után a Magyar Házba ment, ahol Wekerlével hosszasan tanácskozott. Wekerle és Andrássy gróf délután 5 órakor visszautaztak Budapestre.

Egy másik félhivatalos ezeket jelenti: Andrássy gróf kihallgatása 3/4 háromig tartott. A kihallgatáson a felség kikérte Andrássy véleményét egyes függő kérdésekre, melyekre a belügyminiszter részletesen fejtetett, kimerítő választ adott. A király Andrássy előterjesztéseit kegyesen fogadta.

A hivatalos kommunikációkhoz a M. H. bécsi levelezője hozzáfűzi, hogy a kihallgatáson, nem mint a félhivatalos jelentések mondják egyik

— A legnagyobb örömmel, kedves mester, válaszolt Szilágyi. Igazán nagyon megtisztelt.

— Ugy hát vezessen valami jó helyre, kedves barátom. Valami kellemes helyre, ahol kedélyesen el lehet mulatni, ahol nincsen ceremónia, se etikett. Utálom az előkelő mulatóságokat.

Fizettek és elmentek a kávéházból.

— Hová is kellene menni? — töprengett az újságíró. — A nőegyleti bál nagyon előkelő, a tisztviselők tea-estélye nagyon unalmas. Megvan! kiáltott fel. Elmegyünk a polgári kör báljára. Gyönyörű szép hölgyek, fesztelenség, közvetlenség, semmi etikett. Nagyszerűen fogunk mulatni.

Halsberg örömmel egyezett bele és felmentek a bálba. Mielőtt beléptek a terembe, a zongoraművész megfogta az újságíró.

— Kedves barátom, nehogy a valódi nevemen mutasson be. En itt — mondjuk — Sieber könyvelő vagyok.

— Természetesen, — felelt mosolyogva Szilágyi. De engedje meg, hogy főkönyvelővé léptessem elő.

Halsberg felnevetett. Régóta nem nevetett ilyen jóízűen. Boldog volt és áldotta jó ötletét.

Beléptek a terembe. A polgári kör bálját hangverseny előzte meg s ennek utolsó számát még hallották. Egy bájos, szőke lány valami monológot adott elő zongorakisérettel és

Halsberg, bár egy szót se értett a dologból, el volt ragadtatva. Rögtön megrohanta az újságíró.

— Mutasson be ennek az édes szép leánynak!

— Nono, csak ne olyan hevesen Sieber ur, — válaszolt az újságíró, — előbb magamnak is meg kell ismernem.

A hangverseny véget ért, a székeket kihordták és hozzákezdtek a tánchoz. Szilágyi megfogta az egyik rendezőt, akit ismert és bemutatkozott a leánynak, kétszer körültáncolta vele a termet, aztán odament Halsberghez.

— Kedves művész, ön igazán jól választott. A leány elragadó és ami a fő, tud németül.

Halsberg izgatottan fordult az újságíróhoz.

— Mondja kérem, rendben vagyok? Nem áll szerteszét a hajam? Nincs beesve az ingmellem?

— Főkönyvelő ur, nevetett Szilágyi, nyugodt lehet. Teljesen rendben van. Hódítani fog. Azzal karonfogta a művészt és odavitte a leányhoz.

— Ella kisasszony, engedje meg, hogy bemutassam Sieber főkönyvelő urat, régi barátomat, aki egyenesen Pilsenből jött el meglátogatásomra.

Halsberg meghajolt a leány előtt és táncra kérte. Az első pár lépés kissé bizonytalanul ment, de aztán belejött és nyugodt biztossággal

vitte a leányt a teremben. Valami édes, rég nem érzett boldogság szállta meg Halsberg szívét, amint így keringőzött a leánnyal. Tizennégy évre szálltak vissza gondolatai. Tizennégy év óta nem táncolt, tizennégy év óta nem foglalkozott fiatal leányokkal. Csak gyakorlat, örökös, fárasztó gyakorlat, hat-nyolc óra naponta napról-napra, évről-évre. Halsberg behunyta szemét és visszaképzelte magát kamaszkorába. Akkor is így táncolt, gondtalanul, vidoran, egy boldog élet reményeivel maga előtt, mint most. És Halsberg boldog volt.

— Mire gondol, Sieber ur? — riasztotta félálmodozásából a leány és fürkésző mosollyal nézte a fiatalembert.

— Arra gondolok kedves kisasszony, — felelt boldogan, érzésteli meleg hangon a művész, hogy milyen szép az élet!

— Bizony az igaz. Én nagyon szeretek élni, — csacsogott a leány és Halsberg elragadtatva, gyönyörködve hallgatta. A leány naiv csacsogása jobban esett most füleinek mint Wagner, Mozart, Liszt összes művei. Aztán leültek és úgy csevegtek tovább. A leányt azonban csakhamar táncra kérték és Halsberg az újságíróhoz sietett.

— Köszönöm, nagyon köszönöm kedves barátom, hogy ide hozott. Végtelenül boldog vagyok. A leány a legbájosabb teremtes, akit valaha láttam.

Azzal rohant vissza a leányhoz. Fáradhatatlanul, kitartó hévvel táncolt, mintha mind-

függő kérdésről, hanem a kibontakozás egész komplexumáról volt szó, ezek képezték megbeszélés tárgyát.

A függetlenségi párt értekezlete.

Justhék megalakították a vitarendező-bizottságokat.

A függetlenségi párt ma este értekezletet tartott, amelyen megválasztották az intéző- és sajtó-bizottság tagjait és elhatározták a vitarendező-bizottság szervezését, amelynek megalakításával az elnökséget bízták meg. A sajtó-bizottság tagjai lettek: Bakonyi Samu, Buza Barna, Dobrovics Milán, Endrey Gyula, Helló Lajos, Lovász Márton, Rátkay László, Sümegi Vilmos, Szász József, Vörösmarty Miklós, Zakariás János.

Justh Gyula beszédet tartott, melyben hangsúlyozta, hogy a pártnak mielőbb kezébe kell venni az egész ország szervezését.

Mindjárt meg is állapították azokat a helyeket, ahol a függetlenségi párt bankgyűléseket fog rendezni, egyszersmint elhatározták, hogy Baranyavármegyében, ahol kizárólag függetlenségi párti képviselők vannak és a főispáni szék mégis Kossuth-pártival van betöltve, a legközelebbi megyegyűlésen állást foglalnak a főispán ellen.

A párt tagjai nagy örömmel vették tudomásul, hogy Kemény Árpád, Alsófehérvármegye főispánja a párthoz való csatlakozását bejelentette és főispáni állásától való felmentését kérte.

A király és a kormány.

Bécsi jól informált körökből a királynak a magyar válsággal szemben tanúsított magatartásáról a következőket jelentik:

A király a mai körülmények között még nem hajlandó felmenteni a Wekerle-kabinetet, hanem abban a véleményben van, hogy a kormány megkísérélheti a Házban egy rövid lejáratú költségvetési provizórium keresztülvételét. Ha a kormánynak sikerül az indemnitást megkapni, akkor — ez a felség véleménye — újból felvetheti a végső kibontakozásra vonatkozó tárgyalások fonalát és nem lehet tudni, hogy egy ilyen provizórium nem egyengeti-e útját a végső megoldásnak. Hogyha pedig a Justh párt obstrukciója megbuktatja az indemnitási javaslatot, akkor ex-lex áll be, amiért

azonban nem a koronát vagy a kormányt, hanem a parlamentet terheli a felelősség.

A Wekerle-kormány mindezekig még nem barátkozott meg egy négy vagy hathetes költségvetési provizórium gondolatával. Pedig — mondják Bécsben — az indemnitással való kísérlet nem olyan nagy áldozat, hogy azt a Wekerle kormány a királytól megtagadhatná, még ha az némi kellemetlenséggel is jár. Ha pedig a budgetprovizórium meglesz, újból megkezdődhetnek az érdemleges tárgyalások a kibontakozásról. A király eddigelé vonakodik a Wekerle-Andrássy féle kormányprogramot elfogadni. Hogyha ez a vonakodás később sem változik meg, akkor a király más politikussal fog tárgyalni. Lehet szó a Justh-párttól is, de akkor Justhéknek garantálni kell egy elfogadható kormányprogramot és azt, hogy az új kabinetben a királynak néhány bizalmas embere is helyet foglaljon. Lukács László még mindig aktuális e tekintetben, ami azonban a programot illeti, itt a Justh-csoport egy részének erősen 48-as állásfoglalása miatt igen nehéz lesz a király és a Justh-párt közötti megegyezés létrehozása. Éppen e nehézségek okozzák, hogy a felség még most nem akar érdemlegesen dönteni, hanem egy költségvetési provizórium által időt akar nyerni a végleges döntésre.

A földbirtokos özvegye.

Öngyilkossági kísérlet az egri liceumban.

Távirati tudósítás.

Arad, december 3.

Az egri liceumban tegnap az előadások befejezése után a jogászfjúság, mint rendesen, a II. év terme mellett levő olvasókördbe ment szórakozni, hogy az ebéd idejét, mely 1 órakor van, ott várja be. Soltész János joghallgató szintén az olvasókördben tartózkodott, hol a helybeli és fővárosi lapokat forgatta. Egy óra körül délután kollegájával, Buda Pál joghallgatóval ebéde indult. Midőn az olvasóterem ajtaján kilépett, azonnal észrevette, hogy az ajtóval szemben levő ablaknál egy összetöpröködött sovány öreg asszony áll, ki felünnön viselkedik. A nő izgatottsága menten szembetűnt Soltész Jánosnak s a furcsa viselkedésre figyelmzettette is Buda joghallgatót, aki azonban azt

hitte, hogy az öreg asszony azok közül való, akik a liceum ablakait szokták tisztogatni, a dolognak nem tulajdonított semmi jelentőséget s nyugodtan ment tovább.

Soltész azonban, midőn jobban megfigyelte az asszonyt, mindinkább meggyőződött arról, hogy az ott nem pusztán kíváncsiságból tekinget le a liceum udvarára, hanem valami leplezett szándéka van. Kopogással igyekezett tehát magát észrevéttetni, de látta, hogy az asszony nem is hederít erre. Lassan feléje tartott tehát Soltész és leheőleg észrevétlenül igyekezett közelébe jutni. Midőn féluton ért hozzá, elszörnyedve vette észre, hogy a nő most hirtelen felrántja az ablakot. Megkettőztette tehát lépteit s most már futással igyekezett közelébe jutni.

Eppen a kellő pillanatban ért oda. Az asszony ugyanis, mielőtt az ablakszárnyakat szétárta, elszántan a párkányra ugrott s ott karjait mellén összefonva, épen ugrani készült a természetkővel burkolt udvarra, midőn Soltész háta mögé ugorva, megragadta ruháját.

S most kezdődött a dolog remes része. Az öngyilkos-jelölt, midőn hátranézve látta, hogy egy jól megtermett, erős fiatal ember fogja, örült erővel igyekezett magát kezei közül kiszabadítani. Sikongva, majd hörögve rugdalózott a jogász kezei között s körmeit annak arcába iparkodott vájni. Soltész is összeszedte azonban minden erejét, igyekezett az öreg nőt az ablakon befelé húzni, aki már ekkor elért annyit, hogy a párkányról lecsuszva, ég és föld között függött. Percekig tartott a valóban örült küzdelem, míg végre Soltész észre vette, hogy az öreg asszony ereje kezd fogyni s mindig kevesebb ellenállást fejt ki. Még egyszer összeszedte tehát minden erejét s ekkor sikerült is neki a nőt az ablakon berántani.

A küzdelem után az asszony erőtlennül rogyott le a liceum folyosójára. Soltésznek ama kérdésére aztán, hogy miért akarta magától az életet eldobni, a következőket mondotta el:

— Ne kutassák, hogy ki vagyok, nevemet úgy sem mondom meg, csak annyit, hogy földbirtokos özvegye vagyok. Mig férjem élt, jól folyt a dolgom, halála után azonban mind gyakoribb vendég lett nálam a nyomor. Csapás csapás után ért, birtokom teljesen tönkrement, én magam nehéz beteg lettem. Lefeküdtem mint gazdag uriaszony s felkeltem mind földhöz ragadt koldus. Azon a vidéken, ahol a szerencsétlenségek történtek velem, nem akartam maradni, mert nem volt elég erőm arra, hogy egykori vidám multam oly sok emlékeit lássam magam körül.

Külföldre mentem szerencsét próbálni, beutaztam Olaszországot, Svájcot és Németországot, de nyomorúságom nemhogy enyhült volna, hanem még növekedett. Erezttem az öregség terhét is s nem akartam idegen országban, idegen népek között meghalni, hazajöttem tehát azon elhatározással, hogy bármiféle munkát, kapjak, elvégzem, csak megélhessek. Nyáron akadt is egy kis dolgom, de mielőtt a tél beköszöntött, hajlék és élelem nélkül maradtam. Koldulni szegyeltem, dolgozni pedig nem tudtam sehol. Lakásom nincs, életem már három napja nem volt a számban. Így határoztam el magam arra, hogy kioltom életemet. Le akartam ugrani az ablakból, de ön megakadályozott. Miért is nem engedett meghalnom?

Soltész aztán levezette az asszonyt s ott egy rendőrnef átadta gondbázás végett. Egerben gyűjtést indítottak a szerencsétlen asszony támogatására.

GYÁSZROVAT.

Halálozás. Özvegy Farkas Jánosné szül. Hesz Augustza, tegnap 83 éves korában elhunyt Aradon. A tiszteletreméltó kort elért matróntát előkelő, kiterjedt család gyászolja. Az elhunytban Farkas Győző kir. tanácsos, nyugalmazott pénzügyigazgató, Farkas Ernő máv. felügyelő és Farkas János főreáliskolai tanár anyjukat gyászolják. E hónap 4-én fél 3 órakor temetik a Leiningen-utca 13. számú gyászházából.

azt ki akarta volna pótolni, amit tizenöt év óta elmulasztott. Éjfélkor pedig karonfogta a leányt és ő vezette asztalhoz. Cukrot vett neki, virágot vett neki, aztán pezsgőt hozatott. A leánynak mindez nagyon tetszett és biztató, bátorító mosolylyal koccintotta poharát Halsbergéhez.

A szupé véget ért, Halsberg karonfogta a leányt és vitte a táncterembe. A tánc még nem kezdődött meg és a művészek, mikor a teremben meglátta a zongorát, mely a hangversenyről ott állott, hirtelen egy ötlete támadt. Játsszani fog és meg fogja hódítani a leányt. Leánygőzi, lebilincseli, rabszolgává teszi, meghódítja a testét, lelkét, magáévá teszi a szemeit, a szívét, a mosolygását, mindenét.

Odavitte a leányt a zongorához, felnyitotta, leült és belecsapott a billentyűkbe. És eljátszotta a parádés darabját, azt a Beethoven szonátát, amelylyel csak pár hét előtte ejtette ámulatba az angol királyi párt. Zugtak, zakatoltak a hurok, soha nem hallott csodás hangokat adott ki ez az ócska zongora. Aki most játszott, ez egészen más Halsberg volt, mint aki este produkálta magát a kis város publikuma előtt. Nem mondta volna senki, hogy szintelen, érzéstelen a játéka, hogy csak technikai tudása van, de a szíve hiányzik. Ez volt ő, az igazi Halsberg, a zongora fejedelme.

A szonáta véget ért és Halsberg diadalmasan, büszkén nézett a leányra. A leány ott állott a zongora mellett, de különösebb meglepettség nem látszott rajta.

— Nagyon jól játszik Sieber, ur. És hogy járnak az ujjai a billentyűkön! Én is nagyon szeretem ám a zenét. Tudja Sieber ur a „Kék papagály” valcert? Biztosan tudja. Ugyan játsza el a kedvemért.

— Nem tudom kisasszony, szólt lehangoltan a művész.

— Hát a „Vidám hercegnő”-ből a polkát se tudja? Kérdezte érdeklődéssel a leány. Az nagyon szép ám. A Hoffmann ur tudja! Ugyan édes Hoffmann ur, játsza csak el, fordult ahhoz a fiatalemberhez, aki monológjánál kísérte. Ea meg majd énekelni fogok.

Halsberg szédülve, támoilyogva állott fel a zongora mellől. Mintha fejbeütöttek volna, úgy le volt sujtva. Pár szót motyogott a leánynak, maga se tudta mit, aztán tétova léptekkel kiment a teremből. Mint a holdkóros, felvette a kabátját és kitámoilygott az utcára. És végtelen nagy, mély keserűség vett rajta erőt. Hát ennyit ér az ő nagy művészete, irigylet tudása. bámult zsenialitása? Egy egyszerű fiatal leány szívét se tudja vele meghódítani? De hát mi célja van az ő művészetének? Minek él, minek dolgozik, minek játszik, minek... minek?

Es Halsberg Vilmos, a nagy, a dicső, az utólréhetetlen művész, a zongora fejedelme, akinek nevét az öt világrész ismeri és említi bámulattal, megállott egy ház előtt, nekidőlt a kapunak és sirt.

Leégett amerikai város.

Baltimore pusztulása.

Távirati tudósítás.

Arad, december 3

Késő éjjel egy amerikai város borzalmas pusztulásáról ad hirt a táviró. A jelentés szerint az Amerikai Egyesült Államok egyik legnagyobb városa, Baltimore lángokban áll és már eddig is több százan a tűz áldozatai lettek.

Baltimore tudvalevőleg három évvel ezelőtt a tűz martaléka lett. Alig építették föl a gyönyörű, modern alapokon nyugvó nagy várost s ma délelőtt ismét olyan tűz keletkezett, amely az amerikai metropolist a végpusztulásba sodorja.

Mint Londonból jelentik, Baltimore kereskedő negyedében tűz támadt és a lángok gyorsan elharapóztak. Estére már a boltok és pénzintézetek legtöbbje földig leégett. A tüzőltók hiába igyekeztek a tüzet elfojtani; nem tudták megakadályozni a veszedelmet. Délután a város több pontján is tűz támadt; kétségtelen, hogy gyújtogatások okozták a tűzveszedelmet. A kár délutánig több millióra rugott.

Ujabb távirat szerint a tűz a vasutakat is elpusztította és a városban a közlekedés teljesen megakadt. Ostromállapotot hirdettek ki, mert a négerek a zavart fölhasználva, mindent raboltak és régi ellenségeiket legyilkolták. A kivezényelt rendőri közegek több négert agyonlőttek.

A tűz áldozatai között rengeteg iskolásgyerek van. Az iskolákban lélekrázó jelenetek játszódtak le, amikor a gyerekek menekülni próbáltak s az alázuhanó tüzes gerendák rájuk estek. A tolongásban több gyermeket agyonnyomtak.

Washingtonból, Filadelfiából és Newyorkból tüzőltók indultak el, hogy amit még lehet megmentsenek Baltimoreban.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi polgári jótékony nőegylet teaja. Az első hóval beköszönt a téli mulatságok első fecséje is, az aradi polgári jótékony nőegylet teaja. A közönség épen olyan örömmel látja viszont, mint a tavasz kedves hírnökét, mert a Karnevál és a jótékonyosság nemtőjének közös bejelentője. Az első tea jövő szerdán, december hó 8-án lesz megtartva a Központi szállodának ezuttal mind a két termében. A nagy látogatottságnak miatta eddig tulzsfultság uralkodott, mely kényelmetlenséggel járt. A buzgó rendezőség elejét akarván venni az eféle mizériáknak, mind a két termet kibérelte; a Salacz-utcai bejáratot is megnyitatta, így a közlekedés és garderobe-használat is kényelmes és akadálytalanul válik. A zenét a házi ezred zenekara szolgáltatja, a töle megszokott művezetést nyújtva. A tombola-tárgyak megválogatásában némi változatossággal járt el a rendezőség. A házi ipari cikkek kiállításán szerzett be néhány igen csinos dolgot a bizottság; ezek egy hete láthatók már a Reinhart cég kirakátaban. A belépti jegyek díját ezuttal 3 koronában állapította meg a rendezőség, mert mind egyik belépti jegyhez egy díjtalan tombolajegyet is rendelkezésre bocsát. A nőegylet nagy várakozással tekint a tea-est eredménye elé. Minden apróságra kiterjed a figyelme, csak hogy a közönség otthonosan érezze magát. A kényelmes nagy helyiségek, a csinos és nagyszámú tombola-tárgyak, a párolgó tea s az a tudat, hogy aránylag kis áldozattal igazán sok a közvetlen jótékonytárgyat gyakorolhat, sokakat fog oda vonzani. Határozott meggyőződésünk, ha a vidáman teázó s csevegő vendégek előtt bemutathatnák az igazi szegénységet a maga meztelenségében, a nyomorult vackokat, betegséget, szívet megindító bánatot és nyomorúsá-

got, amelyet egy látogató köruton lévő védasszonyoknak észlelni alkalma van, a következő alkalomra a Központi szálló két terme is kisinynek bizonyulna, hogy a szegényekéteázni akaró jó aradi közönséget befogadja. Itt említjük meg azt is, hogy a második teát, tekintettel a január hóban tartandó sok estély és egyéb szórakozásra, csak február hóban rendezi az egyesület.

Fogházra ítélt író.

Lipthay Lipták Irén büne.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, december 3

A budapesti büntetőtörvényszék ma ítékezett Lipthay Lipták Irén volt budapesti postai kezelő ismeretes ügyében, akit sikkasztás miatt 10 hónapi fogházbüntetésre ítélt el. Lipthay Lipták Irénnek az irodalomban, különösen a törvényszéki rovat révén ismert neve van. Mivel azonban Lipták Irénnek nagyon gyöngén jövedelmezett az irodalom, Budapesten a 18. sz. postahivatalnál postakezelői állást vállalt. De könnyelműen kezelte a rábizott hivatalos pénzeket s miközben drámákat írt, 5500 koronát sikkasztott a pénztárból. Fegyelmi vizsgálatot indítottak ellene, ő azonban meg sem várta a vizsgálat eredményét, hanem kiutazott Berlinbe, ahol egy németül megírt darabjáról tárgyalt a „Deutsches Theater“-rel, amely el is fogadta előadásra a darabot. A fegyelmi vizsgálat befejezése után felettes hatóságának feljelentésére a rendőrség elrendelte Lipták Irén letartóztatását, amely Berlinben történt meg.

Hazahozták az írónőt, aki ellen sikkasztás büntette címén emelt vádat a királyi ügyészség. A törvényszék vádtanácsa vád alá helyezte. A mai tárgyaláson Szepessy bíró elnöklésével ítélező tanács tárgyalta a bűnügyet. A tárgyalás megnyitása után a vádiratot olvasták fel.

Az elnök: Megértette-e a vádat? Bűnösnek érzi magát?

A vádlott: Nem vagyok bűnös.

— Mondja el, hogy történt a sikkasztás?

— Annak előrebocsátásával, hogy őszinte és igaz megbánást érzek, el fogok mondani mindent, ami a dologra tartozik. Ezer koronát kölcsön adtam Kovács Józsefné kezelőnek, 1000 koronát elsikkasztottam, 3000 koronát pedig elloptam tőlem.

— Mikor vette észre a hiányt?

— 1908. április hóban.

— Az elsikkasztott összeg egy része megtérült, mert kiderült, hogy a 38-ik gyalogezred által feladott pénzküldeményt kétszer vételezte be. A sikkasztásokra mikor jöttek rá?

— 1909. január 19-én.

— Ön ekkor Berlinbe szökött.

— Ez nem áll. Január 27-én Berlinbe utaztam, de ezt közöltem Kovács József-nél.

— Miért ment oda?

— Hogy egy darabomat előadassam.

A vádlott ezután elmondotta, hogy a „Végzet“ című színművét Kecskeméten előadták, újabb, németül írott darabját a „Deutsches Theater“ fogadta el előadásra, egy darabja pedig az ügyészségnél fekszik.

A posta szakértőjének kihallgatása után a perbeszédnek következtek, majd ítélelhozatalra vonult vissza a bíróság. A törvényszék bűnösnek mondotta ki Lipthay Lipták Irént a sikkasztás büntetésében és ezért tíz hónapi fogházbüntetéssel sújtotta.

A szerelemről.

A császár és a művész.

*

Jeanne Garnier, a franciák egyik legünnepelebb művésznője, a múlt napokban Németországban tartózkodott. A vadregényes Neudeck kastély ura, Henckel-Donnersmark hercege ugyanis vadászatokat rendezett, amelyekre a német császár is megjelent. A fejedelmi vendég tiszteletére és szórakoztatására a ház ura fényes estélyt adott, amelyen a párizsi művésznő is fellépett és a „Szerellem“-ről a következő kedves apróságot mondotta el:

— Sokáig gondolkodtam: miről is beszéljek; végre döntöttem. Azt hiszem, a szerelem lesz a legalkalmasabb tárgy. Ha két király valahol találkozik, így szólnak egymáshoz:

— Kedves barátom! Beszéljünk a politikáról.

— És beszélnek a politikáról és unatkoznak rettenetesen. Európa figyel és — gúnyosan mosolyog.

Ha egy király egy színésznővel találkozik, azt mondja neki:

— Kedves barátnőm! Beszéljünk a szerelemről.

— És beszélnek a szerelemről és elmulatnak, elszórakoznak, nem törődnek a kíváncsian leselkedő Európával. A király is szívesen teszi ezt, a színésznő is. Engedje meg tehát, felség, hogy a hagyományokhoz hű maradjak és a szerelemről csevegjek.

Az emberi szív megismerése annak, aki uralkodni akar, ép olyan fontos, mint amilyen nehéz. Mert, nem nagy jelentőségű meg tudni a koronás főnek, hogy mi a különböző szenvedélyeknek a rugója? Már pedig férfiakat csak a — nőknél lehet megismerni. Ebből tehát következik, hogy a királyok, akiket a szerelem örömeire és bánataira gyengéden érző, kedves nő tanított meg, kitűnően értenek az uralkodáshoz és népük jólétével törődnek. Ezért utaznak az uralkodók oly szívesen Franciaországba, Párisba. Sokat hallottak beszélni már kora ifjúságukban a francia nőről és márgyermekkorukban is ragyogó tekintetekkel gyönyörködtek a XVIII. század festőművészeinek alkotásaiban, amelyek mind a francia nők báját, kellemét örökítették meg. Első vágyuk — a francia leány. Azért jönnek Párisba és ha már Párisban voltak, — újra visszatérnek. Szánalomra méltók azok, akik nem keresik fel Párist. Életükből elrabolnak egy darab költészetet, amely betölti forró lángjával egész valónkat. Az ilyen uralkodók talán harci dicsőséget szereznek, fegyvereik hatalmával megfélemlíthetik a világot, de azért valóban nem éltek, nem győztek, nem diadalmaskodtak, amíg a francia nő felett győzelmet nem arattak. Vannak, akik ezt a diadalt soha sem érezték, ezt a diadalt, amely mélyebb, tisztább, mint az, amelyet a harcok győzelme nyújt. Meghódíthatják a földet, az egész világot, de a francia nő nem volt az övék. A francia nő gyengédsége, finom lelkülete hiányzik emlékeikből. Felség! Vannak, akik a szerelmet soha sem ismerték, mert nem ismerték a francia nő szívét...

Igy csevegett a francia művésznő. Bizony eléggé öntelt és ugyancsak sovínista kis csevegés volt. A francia nőknek valószínűleg tetszett. Állítólag a német császár is lelkesen tapsolt a művésznőnek. A császár tapsa alighanem a szeretetreméltó, kedves előadónak szült inkább, mint az előadottnak.

A kapitány mint ál-csirkefogó.

A razzia titka.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 3.

Érdekes epizódok játszódtak le tegnap az éjszakai Szeged világában. A rendőrség szokás szerint razziaát tartott a kisebb kávéházakban és mulatókban, ahol ezuttal fővárosi minta szerint nyomoztak a rendőrség főbb tisztviselői és detektívjei. Többek között az egyik kapitány felöltözött csirkefogónak és egy titkos rendőrrel, aki szintén az éjjeli züllött alakok egyéniségét öltötte magára, sorra járta az éjszakai mulatókat. Komáztak, ittak, züllöttek a csirkefogókkal, akik a pörtu-poharak után annyira megbarátkoztak a cimboráknak vélt rendőrségi emberekkel, hogy több betörési tervet is elárultak nekik és együtt szövetkeztek a nagy munkára.

Az álcisirkefogó rendőrségi tisztviselők sok gyanús és rovottmultu alakot kísértettek be az éjjel. Képzelték, hogy milyen riadalmat okoztak az ilyen letartóztatások, amelyek valósággal haditervszerűen voltak elkészítve. Mikor ugyanis az álcisirkefogók bedüldögéltek egy-egy mulatóba, megjelent az utcán egy uniformis rendőrkapitány, vagy tisztviselő, egy felfegyverkezett rendőr társaságában. Ezek aztán az áruház társuk jeladására az adott pillanatban berentottak a füstös és borgóztól párolgó helyiségbe, ahol megkezdődött a „tisztítás.”

A kisebb lebujok után a második és harmadrendű kávéházakra került a sor, ahol különösen a hazardjátékosoknak okoztak kellemetlen meglepetéseket a csirkefogó ruhába bújított kapitányok és detektívek. A tegnapi razzia kalandjai közül talán a legmulatságosabb volt az epizód részét illetőleg az az eset, amely egyik belvárosi kisebb, de különben jónevű kávéházban történt.

Ennek a kávéháznak van egy külön helyisége, ahol éppen egy kompánia akart összeülni kártyázni. Nem hazard játékra volt ugyan szó, legaiább ezt mutatta az a körülmény, hogy nem volt bank. Nem lehet megállapítani, hogy a jelen esetben mit szándékoztak játszani a társaság, mert mikor a játékra került volna a sor, betoppant egy csirkefogó a helyiségbe és rátette a kezét egy ötkoronásra, amely egy köpecs ur előtt volt a zöld posztón:

— Hopp! — kiáltotta serény hangon. — A bankot a törvény nevében lefoglalom!

Nagy volt a meglepetés. Mindenki a csirkefogóra bámult, akinek piszkos, rongyos öltözetéből csakhamar kibontakozott Fodor Jenő kapitány alakja. Mellette termelt egy pillanat alatt a másik „csirkefogó”, aki ugyancsak nem volt más, mint egy titkos rendőr.

A zöld posztónál ülők és a gibicek között még most is volt, aki nem ismerte fel a helyzetet. Egy Grünbaum nevezetű kis emberke így pattogott a kapitányra:

— Hiszen maga részeg, mit kekemetlenkedik itt?

— Persze, persze, hogy be van rugva! — zugtak a gibicek.

Meg kell adni az igazság kedvéért, hogy a kapitány tényleg kissé mámoros volt, de ezt az állapotot méltán igazolja az a körülmény, hogy akarva, nem akarva kénytelen volt inni előbb a csirkefogókkal. Így tehát a kapitány „bivatalból” volt mámoros. Ez az állapot azonban nem gátolta meg őt abban, hogy azonnal

fel ne írja a játékosok neveit, elsőbbséget is a köpecs urát, akié az ötkoronás volt.

Az utóbbi esetben, igaz, komikus az a körülmény, hogy a rendőrség nem hazardosokat, hanem csak ötkoronást fogott.

Aki a fegyházban örökölt.

Egy aradmegyei kereskedő szerencséseje.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 3.

A nagyképűségnek a humor a született ellensége. Minden keneteljes morált, mely azt tanítja, hogy a fogház megjavítja és téríti szomorú lakóit, megcáfol egy volt aradmegyei kereskedő esete, mely külön fejezetet érdemel a fogház humora című gyűjteményben.

Az egykori aradmegyei kereskedő a meggazdagodás gyors, de égető módszeréhez nyúlt. Hitelezőit akarta becsapni és maga került a csapdába. Csődöt mondott, váltót hamisított és hosszabb vizsgálati fogság után három évi börtönt kapott csalárd bukásért. Nagyenyedre küldte őt az ügyészség felejtetni. A heves vérű ur nyugtalanul töltötte nappalait és éjszakaival és valósággal elárasztotta volt védőügyvédjét levelekkel.

— Kérjen kegyelmet a részemre fiskális ur, — ezzel az állandó refrénnel zárta tiszteletteljes sorait, melyek részvétet keltettek az ügyvédben. Meg volt ugyanis győződve, hogy védettjét tulszigoruan sújtotta a bíróság.

Lelkiismeretes ember létére megkísérelte a kegyelem kieszközölését. Fáradozása azonban hajótörést szenvedett a börtönben ülő kereskedő magaviseletén. Tudniillik ez egyáltalában nem akarta igazolni annak a jogi iskolának a felfogását, mely azt tanítja, hogy a büntetés a javulást célozza és bűnbánatra készíteti a szenvedőt. Valahányszor az ügyvéd a fegyintézet igazgatójától magaviseletet tanúsító bizonyítványt kért, azt irták vissza, hogy a kereskedő minden, csak — nem jó magaviseletű. Fegyelmehetetlen, lármás és munkakerülő — irta az igazgató — sokszor valósággal dühöng és szidalmazza az őreit. Hiába irt neki az ügyvéd, hogy ezzel a magaviselettel szó sem lehet a kegyelmi kérvény benyújtásáról, a rab továbbra is fékezhetetlen volt.

Váratlan esemény váratlan fordulat elé juttatta a megkegyelmezés ügyét. Volt a kereskedőnek Bécsben egy gazdag és nagy befolyású rokona, aki arra volt kiszemelve, hogy a kegyelmi kérvény sorsát kedvezően befolyásolja.

Ez tavasszal meghalt és börtönben ülő rokonára tekintélyes vagyonának egy részét hagyományozta. A fegyintézet előjárósága ezt tudtára adta a rabnak. Abban az órában ismét levelet irt aradi ügyvédjének és kérte, tegye folyamatba a kegyelmi eljárást.

— Élvezni akarom az életet minden áron, még ha vagyonom felébe kerül is, — irta leveleiben.

Feleletül azt kapta, — előbb tessék megfelelő magaviseletet tanúsítani. És amit lehetetlennek tartott mindenki, az megtörtént. A rabnak szeméi előtt lebegett folyton a nagy vagyon, mely megnyitja előtte újra az életet. Szelíd, jámbor, engedelmes és kezes lett. A bárány hozzáképest forradalmár volt.

A fegyintézet olyan erkölcsi bizonyítványt állított ki róla, mint egy főpapról. Az ügyészség véleményezte a kegyelmi kérvényt és a kereskedő a napokban elhagyhatta a fegyházat. Amit a fegyelem, a szigor nem tudott nála elérni, elérte azt a pénz.

Vádaskodás

a vasutas árvák pénze körül.

Üzlet és humanizmus.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, december 3.

Az a pénz, amit az országos vasutas-szövetség a szeptember 30-án és október 1-én tartott árvanapokon egy vasutas-árvaház létesítésére beszedett, úgy látszik, komoly események előidézője lehet a vasutas-szövetségben.

A szövetség elnöke — jelenti az E-s — ugyanis jónak látta, hogy az e címen egybegyűlt százötvenezer koronát megközelítő összeget a vasutas-takarékpénztárnál, egy ez évben megalakult fiatal pénzügyintézetnél helyezze el, ami azonban a vasutas közvéleményben már akkor, mikor ez az intézkedés végre is hajtatott, élénk visszatetszést keltett. Különösen a három nagy fővárosi kerület viseltetik erős animozitással ez intézkedés ellen s ma már ott tartunk, hogy a főváros e vasutas kerületei nyíltan is állást foglaltak a kérdésben a központi vezetőséggel szemben.

Már az október 24-iki országos választmányi ülésen is hangzottak el egyes felszólalások, amelyek a vezetőségnek a tervét éles kritika tárgyává tették, azóta azonban valóságos palotaforradalom tört ki Kramer ügyvezető alelnök s az ő vele szolidaritásban álló Batthyány Tivadar gróf elnök ellen.

A vasutasok különösen azt sérelmezik, hogy a vasutas-takarékpénztár, mely csak nagy nehézségek árán, főleg a vasutas körökön kívül álló pénzemberek közreműködésével ez évben született meg, nem nyújthat semminemű garanciát arra nézve, hogy a nála elhelyezett árvapénzek várható gazdasági válságok esetén teljesen biztosítva lehessenek. A vasutas takarékpénztárt a vasutas közvélemény nem tekintheti vasutas-intézménynek, annak dacára, hogy elnöke Batthyány Tivadar gróf, ki a vasutas szövetségnek is elnöke és egyik tótum-faktuma Kramer, ki a vasutas-szövetségnek is ügyvezető alelnöke. Sőt még az intézet neve sem ejtheti tévedésbe a vasutasságot, mert hiszen köztudomású, hogy ott a részvények többsége Steiner dr. orvos, Vay Ádám gróf, Zsombory főrendiházi tag, Somsich Tivadar gróf és Kováld Emil dr. gyáros kezében vannak, a kik pedig nem vasutasok. Azt is tudják, hogy Batthyány grófnak mindössze 40–50 darab részvénye van, legfeljebb kétezer korona értékben, ami a jelen esetben éppen nem számottevő, továbbá az sem titok előttük, hogy Kramer ügyvezető alelnök éppen kétszer akkora fizetést huz a takarékpénztártól, mint a szövetségtől. Ott hatezer korona fix fizetésben és jutalékban, itt háromezer korona tiszteletdíjban részesül.

Hogy tehát most az árvapénzeket ide, ebbe az intézetbe szállítsák be, annak háttérében a vasutasok első sorban üzleti számítást láthatnak, holott nézetük szerint az árvák pénzének minden esélynek és minden konjunktúrális meglepetésnek mindenkor feletté kell állani.

De más szempontból is aggályosnak tartják e százötvenezer koronányi összegnek a vasutas takarékpénztárnál való elhelyezését mert ez által könnyen megtörténhetik az, hogy a vasutas-szövetség függő helyzetbe jut a takarékpénztárral szemben és kényszerül terveiben és cselekedeteiben annak deferálni. Ez pedig nem volt célja a vasutas-szövetségnek akkor, amikor a vasutas-bank megalkotását propagálta.

A vasutas-bank megalkotásával az volt a

célja a szövetségnek, hogy a szövetséget és annak tagjait bizonyos mérvű anyagi függetlenséghez juttassa, nem pedig hogy egy nem vasutas intézményhez elválaszthatatlanul odaláncolja. Batthyány Tivadar gróf is ezt vallotta, amikor a múlt évben e mozgalom élére állott és épen azért, mivel a szükséges részvénytőke összehozását a vasutasságtól nem remélhette, kezdetben állami, majd az államvasutak támogatásával, utóbb csak szavatosságával akarta keresztülvinni a tervet. Mikor ez nem ment és a megalakulás határideje ez év február havában lejárt, akkor — ahelyett, hogy bevallotta volna, hogy a bankot a célnak megfelelőleg összehozni nem tudja — hirtelen fuzionált a „Budapesti székesfővárosi takarékpénztár”-ral, mely azután a vasutasoktól várható jó üzletek reményében a még hiányzó részvénytőkét beszállította. Ezzel azonban a vasutasság, sőt az egész vasutas-szövetség idegen üzletek nyereségvágyának szolgáltatott ki, amely mögött ott lappang, nem a tervbe vett és Batthyány által teljes jóakarattal és a legjobb intenciókkal kihirdetett anyagi függetlenség, hanem a legteljesebb függés. De visszatetszést keltett a szövetségben az a körülmény is, hogy míg a Pesti Magyar Keresk. Bank a szövetségnek nyújtott kölcsönökért csak 5%-ot kért, addig a vasutas-takarékpénztár 5½%-et követel. A gyümölcsösztetésnél pedig magánosoknak 4½%-ot hirdet, míg a szövetségnek csak 4%-ot ad.

Ezek voltak azok a rugók, amelyek az árvapénzek elhelyezésének kérdésében a fővárosi kerületek elégedetlenségét a mostani mozgalom megindításához vezették. Ennek első megnyilatkozása a szövetség budapesti északi kerületének, az ország legnagyobb vasutas kerületének, folyó év november hó 17-én tartott választmányi gyűlésén történt, mikor is a kerület elhatározta, hogy a többi 38 szövetségi kerülethez az árvapénzeknek a vasutas takarékpénztárból való kivétele iránt.

Gyorsvonaton született gyermek.

Akinek Kossuth lesz a keresztapja.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, december 3.

A ma reggel fél nyolc órákor Cegléd felől érkező gyorsvonat egy újdonsült anyát és egy friss ivadékat hozott Budapestre. Monor tájékán, úgy hét óra felé a fiatal asszony, aki egy pesti családdal jött, heves fájdalmak felől kezdett panaszkodni. Az urnője, akinek az ilyenféle fájdalmakban valamegyes praxsisa van már, mindjárt megértette a fájdalom nagy horderejét. Első intézkedése volt, hogy kiküldte a férjét, a családját és a többi utasokat. Nagy dolog történik, egy ember fog megszületni.

Az esemény híre végigszárguldott a robogó vonat utasai között és persze mindenki csodált annak a kocsinak a folyosójára, ahol várták a jövővényt. A hallgatók között siri csönd; senki, még az utazó ügynökök sem mondtak ezuttal frivol vicceket. Megilletődve lesték a percet, amikor elhallgat az a fájó hang odabent, amely a vasut zakatolásán is túlhangzott. Egyszerre csak nyílik az ajtó és megjelenik a madám szerepét vállalt urinő:

— Egy orvos jöjjön, egy orvos, aki ért valamit a szüléshez — szólt izgatottan.

A vonaton ott volt épen Glück Soma dr. fővárosi orvos is, aki hamarosan bement és készült a nagy műtétnek.

Csak odabent vette észre, hogy hiszen nincsenek itt a műszerei.

— Kalauz, — kiáltott a folyosón és a másod-

dik másodpercben már a kalauz bent is volt az operációs terem átalakított kupéban. Odaadta a zsebkesztőt és az orvos ezzel operált. Sikeresen, mert egy perc múlva már jelenthette az érdeklődőknek:

— Egy fiút segitettem a világra.

Az utasok között erre a kijelentésre olyan üdvözlő támadt, mint amikor egy idegen állam királyát köszöntik. Az orvos kijött, az aszszonyok ráborultak s ölelték, mint egy győztes aviatikust.

A publikum pedig tódult befelé, hogy lássa a kis csöppséget. Mindenki tudott valami szépet mondani a kis kamaszról, aki mint egy kis malac, úgy visított.

A publikum elkeresztelte a fiúcskát Ferencnek, mert Ferenc napja van és mert vasutasgyerek, illik, hogy a fővasutas nevét is viselje. A keresztapai tisztséggel Kossuth Ferenc közlekedésügyi minisztert fogják megteisztelni.

A gyereket és anyát, Almasek Vencelnét, a mentők a Rókus-kórházba szállították, ahol a körülményekhez képest jól érzik magukat.

SPORT.

Veszekedő sportbajnokok.

Feljelentett katonaszökevény.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, december 3.

Hetek óta suttognak Budapest sportkörében egy épp olyan érdekes, mint aminő csunya eselekedetről, amelyet állítólag egyik sportegylet vezetésében résztvevő egyének követtek el azért, hogy ezzel egyik első osztályu bajnoki mérkőzésnek sorsát a maguk javára bilentsék.

Meg október 10-én történt, hogy a Budapesti Athletikai Klub és az U. T. E. — a régi riválisok — álltak egymással szemközt az amerikai-utí pályán. Az U. T. E.-nek egyik oszlopos tagja, Ludwig, a kitűnő hátvéd, akkor a katonai helyőrségi kórházban bántódott bajtársainak nehéz helyzete fölött és azon törte a fejét, miképpen vehetne részt mégis a fontos matchen. Gondolt tehát merészet és nagyot s mégis elment játszani.

Előző este a Splendid-kávéházban megismételték ezt az ellenfél táborában és csunya tervet főztek. Amikor ugyanis arról tárgyaltak, hogy a saját önkénteseiket hogyan kérjék ki vasárnapra, az egyik volt játékos felvetette a *denunciális eszméjét*, amit csakhamar tett követett és ment a levél Ludwig felettes hatóságához, hogy a kórházból meg akar szökni azért, hogy a matchre mehessen.

A katonai őrző letartotta a jelent, de már akkor a matchnek, amelyből huszonkét perccel le sem játszottak, vége volt és a *denunciálás* nem volt meg a kívánatos eredménye.

Ludwig történetesen azon a matchen fényesen játszott, meg egy kicsit durva is volt. Ez újabb bosszúra ösztökélte a *denunciánsokat* és újabb levélben ismét feljelentették Ludwigit, aki most már a sötét egyesben elmélkedik a *footballjáték szépségeiről* és a *„lovagias” ellenfelekről*.

Eddig a történet, amelynek részletei is érdekes előzmények után láttak napvilágot.

A B. A. K.-nak volt egy kitűnő hátvédje, aki husvétkor Győrben *kitörte a lábát*. Ez a hátvéd most felgyógyult, de kilépett volt egyesületéből és az utóbbi időkben bíráskodott, sőt elsőosztályu matchen is szerepelt mint játék-bíró. Ez még nem lett volna baj, de az már nagy hiba volt, hogy a mérkőzésekről szóló tudósításokban a bíró neve mellett ott szerepelt a régi egyesület nevének három kezdőbetűje is. Ezt annyira szívére vette az egyesület alelnöke és egyszersmind football-vezetője, hogy a lapokhoz nyilatkozatot küldött, amelyben tiltakozott az ellen, hogy a törött lábú hátvédet B. A. K. tagnak tekintsék.

Erre a tiltakozásra a fenti részleteknek nyilvánosságra hozatala volt a felelet és most illetékes helyen azon tanakodnak, vajjon nem

jobb-e törött lábú hátvédnek lenni, mint *denunciánsnak*.

+ A Toldy Klub birkozó és súlyemelő mérkőzésére nagyban folynak az előkészületek. Nagyban emeli a délután színvonalát két tag, Téger József és Ujlaki Sándor, kiket országos hírnevük predesztinál arra, hogy a közönségre vonzó erővel birjanak. A mérkőzésre, amely vasárnap délután 5 órákor veszi kezdetét, díjtalan a belépés.

Karácsonyi képkiallítás Aradon.

— A Képző- és Iparművészeti Társulat választmányi ülése. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 3.

Az Aradi Képző- és Iparművészeti Társulat, mint az előző években, úgy az idén is nagyszabású karácsonyi műkiállítást rendez. A kiállítás rendezését a társulat ma délutáni választmányi ülése határozta el, mely gondoskodott arról is, hogy az idej kiállítás minden tekintetben megfeleljen a művészi közönség igényeinek és az aradi, vidéki és fővárosi művészek bevonásával kulturális szórakozást szerezzen a karácsonyi napokra.

A társulat választmányi üléséről és a kiállítás előkészületeiről itt következik tudósításunk:

Az Aradi Képző- és Iparművészeti Társulat választmánya ma délután öt órákor a városháza kis tanácstermében ülést tartott. Csánk Lajos alelnök nyitotta meg az ülést, majd Ufferbach Jenő a titkári jelentést olvasta fel. Az ülés ezután kimondotta, hogy a társulat karácsonyi kiállítást rendez. A kiállítás december 19-én nyílik meg a Weitzer János-utcai polgári fiúiskola dísztermében és 1910. január 10-ig lesz nyitva. A tárlaton részt fognak venni az aradi, a vidéki és fővárosi festő- és szobrászművészek s ez irányban a társulat már érintkezésbe is lépett fővárosi művészkörökkel és társulatokkal, amelyek részvételüket és támogatásukat ígérték meg. A kiállítás tartama alatt, valószínűleg karácsony másodnapján a tárlat helyiségében *művészeti előadás* is lesz, melyre a társulat Lyka Károlyt, a neves esztétikust kéri fel.

Stauber József és Kovács Vince felszólására elhatározta a közgyűlés, hogy a kiállítás számára szükség esetén a várostól is támogatást kér, mire annál inkább számíthat, mivel a város beszüntette az eddigi képzőművészeti ösztöndíjakat és képvásárlásokat.

A kiállítás megtekintési díja nem tagoknak 50 fillér lesz; a tanuló ifjúság kedvezményes jegyeket kap, amiknek 10 százaléka a tanítók segélyalapjára lesz.

Intézkedett ezután az ülés az 1910. évi nyemények vásárlása és kisorsolása iránt. A nyeményvásárló bizottságba Kintzig Jánost, Csánk Lajost, Petrovics Arzént, Varjassy Lajost, Varjassy Árpádot, Stauber Józsefet, Balla Frigyes, Ufferbach Jenőt, Weisz Hugót, Barsy Aurélt, Albert Andort, Steinitzer Jennyt és Haller Józsaát választották be. A nyemények kisorsolása a legközelebbi közgyűlésen fog megtörténni.

A választmány a társulat új tagjaiul Kasper Gizi felsőbíró tanítónőt és Franyó Zoltán írórt vette fel. Az ülésen Csánk Lajos elnökle alatt jelen voltak: Petrovics Arzén, Kovács Vince, Stauber József, Ufferbach Jenő, Balla Frigyes, Barsy Aurél, Albert Andor, Steinitzer Jenny, Haller Józsa stb.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Szombat: Édes teher, vigjáték. Bemutató előadás. (C. bérlet.)
Vasárnap: Délután: A kedélyes paraszt operette. — Este: Édes teher, vigjáték. (A bérlet.)

* **Az édes teher.** Ez a címe annak a színporkázó ötlettel gazdag, pompás énekes bohózatnak, amelyet holnap mutatnak be a színházban. A szerzője Heltai Jenő, a kiváló humorista, aki már annyi derűs, gondtalan perccet szerzett a magyar közönségnek s így Az édes teher sikere is már biztosítva van. A holnapi premiéren a főszerepeket: Dióssy Nusi, Novák Iréa, Benkőné, Beregi, Ditrői, Nelli, Várnay játsszák.

* **Vasárnapi előadások.** Vasárnap délután mérsékelt helyárak mellett a *Kedélyes paraszt* című pompás operett van műsoron, a főszerepekben Dióssy Nusival és B. Szabóval. Este másodszor játsszák Heltai Jenő énekes bohózatát, amelynek címe *Az édes teher*.

* **Sauer-estély vasárnap este 8 órakor.** — *Culp Julia* hangversenye január 9-én.

* **Orgona-hangverseny.** Budapesti tudósítónk írja: Diszes és előkelő közönség jelenlétében tartotta ma este Sugár Viktor orgonaművész a Kálvin-téri református templomban hangversenyét a Nemzeti Zenede növendékei részére. A hangversenyen Weichhart Aurora hangversenyének is közreműködött. Sugár Viktor kiforrott művészi tudással játszotta el tartalmas műsorát. Nagy technikájával, kiváló zenei intelligenciájával és finoman árnyékoló előadásával a művek összes szépségeit teljesen érvényre juttatta. A közreműködő énekesnő, Weichhart Aurora szépen csengő és kitűnően iskolázott hangjával keltette fel érdeklődésünket. Beethoven Vezeklő-dalát és Sugár Ave Mária-ját énekelte az orgona kísérete mellett sok bensőséggel és teljes megértéssel. 4536

* **Az Uránia új műsora.** Páratlan sikert aratott az Uránia színház pénteken bemutatott új műsora. Hatalmasabb, megrázóbb látványt képzelni is alig lehet, mint a Nero császár életéből vett tárgy nagyszerű mozgókép. Egy darab ókor ez a kép a letűnt cézári birodalom minden hatalmával, romlottságával. Olyan kiállítás bűvöli el a nézőt, amilyent a legmodernebb rendezői fantázia csak megteremthet. A tömegek elementáris erővel hatnak, Nero császár félelmetes alakja megborzosztatja a nézőt. Róma égése pedig a legbámulatosabb látvány, amit csak elképzelni lehet. Ha csupán csak ez az egy kép volna műsoron, máris nagyszerű szórakozást nyújtana az Uránia műsora, de emellett még szebbnél-szebb látványosságok sora szórakoztatja a publikumot. A klasszikus műsort még szombaton és vasárnap mutatják be. 791

* **Az Igazság Könyvtára** című vállalat, amelyet Pataj Sándor, a radikális Igazság szerkesztője ad ki, két érdekes munkát adott ki egyszerre. Az egyik kötete Thót László tanulmánya az „Istenítéletekről”, ára 1 k. 20 f., a másik Olivecrona híres svéd munkája, a „Halálbüntetés”, amely Thót László dr. fordított svédből és Pataj Sándornak ajánlott. E munka ára 2 k. Kaphatók az Igazság kiadóhivatalában Teréz-körút 6. és a Grill (Benkő Gyula-féle) udv. könyvkereskedésben, Dorottya-utca 2.

* **Pogány zsoltárok.** Ezen a címen jelent meg Rudnai Győző legújabb verses könyve. Legtöbbjével már találkoztunk a fővárosi lapok irodalmi hasábjain, s mint akkor, most is csak azt konstatahatjuk, hogy Rudnai Győző erős vénájú tehetség, nem jár taposott utakon, egyéni hangon mondja el poétikus, sokszor mélyreható megfigyeléseit, minden sora gondolkodó főre vall. A külső jelenségek hatnak rá legerősebben, de azok át-meg-átszűrődnek poétikus lelkén, mint a nyers vágy, mely a kohó lángoló tűzén keresztül jut csak el a felfogó modellekbe, hogy aztán a legváltozatosabb, a legérdekesebb alakokat nyerje. A versek magasabb szár-

nyalását mi se bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy a kötetben alig találunk szerelmi költeményt. Aki a reflexiós lyrát kedveli, az Rudnai kötetében sok gyönyörűséget fog találni. A könyv Légrády testvérek izléses kiadásában jelent meg s ára három korona. Kapható minden könyvkereskedésben.

Anglia és Monarchiánk barátsága.

Távirati tudósítás.

Arad, december 3.

Londonból táviratozzák: U. cs. és kir. felsége I. Ferenc József trónralépésének 61-ik évfordulója alkalmából az osztrák-magyar segélyegylet 150 terítékes banketet adott, a melyen Mensdorff Pouilly-Dietrichstein osztrák-magyar nagykövet elnökölt. A banketen résztvettek még Liechtenstein herceg osztrák-magyar katonai attasé és neje, valamint az angol társadalom számos kiválósága.

A banket folyamán Mensdorff gróf nagykövet pohárköszöntőt mondott Edvárd királynak. Kiemelte kiváló érdeklődését Ausztria-Magyarország iránt, valamint a király évenkénti marienbadi látogatásait és hozzá tette, hogy a legutóbbi látogatás újabb bizonyítéka volt a barátságnak, a mely a két birodalom uralkodója között fennáll és a mely immár több, mint egy fél évszázad óta magát a két birodalmat is összefűzi. Ez a barátság tényleg hagyományos.

A nagykövet ezután a jelenlévők nagy lelkesedése közben pohárköszöntőt mondott I. Ferenc József ő felségére, s kifejezést adott azon óhajának, vajha ő felsége még sok éven át ünnepelhesse trónralépésének évfordulóját. Seholy a monarchián kívül nem viseltetnek ő felsége iránt nagyobb tisztelettel, mint Angliában.

Mensdorff gróf végül dicsőítette a páratlan tetterőt, amelyet ő felsége 61 éves uralma alatt tanusított. A társaság ő felségéhez Bécsbe hódoló táviratot intézett.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradvárosi Társaság e hó 11-én tartja Sárossy-utca 1. sz. alatti helyiségeiben hangversenyyel egybekötött táncestélyét. A hangverseny kezdete este 8 órakor. — **Műsor:** Nyitány „Hunyady László”-ból Erkel F.-től. Zongorán előadja Kaletzky Vilma urhölgy. — Monológ. Előadja Moravék Elemér. — „Kuruc dalok”. Énekli Buja Sándor. — Vig felolvasás. Felolvassa a szerző: Kohányi Róbert. — „Kuruc dalok. Kisérettel előadja: Székely Károly. — Mazurka. Zoltay M.-től. „Szalonhős keringő.” Szerző és zongorán előadja: Kaletzky Vilma. — A kör tagjai ezúttal is felkérnek, hogy a meghívni szándékozó vendégeket mielőbb a meghívók szétküldése végett a kör vigalmi bizottságánál jelentsek be.

(*) Az aradi gyorsíró-egyesület kéri mindazokat, akik a gyorsírás iránt érdeklődnek, hogy szíveskedjenek e hó 5-én (vasárnap) délután 11 órakor a városháza kis tanácstermében tartandó alakuló értekezleten megjelenni.

(*) A II. kerületi jótékony fillér-asztaltársaság elnöksége felkéri tagjait, hogy december hó 5-én délután 6 órakor tartandó értekezletére fontos ügyek elintézése végett a Vaspályához címzett (az indóházszal szemben levő) Horváth Sándor vendéglőjében, minél számosabban megjelenni szíveskedjenek. Az elnökség.

A megtámadott urinő.

Áldetektívek garázdálkodása.

Távirati tudósítás.

Arad, december 3.

Irtunk arról, hogy tegnapelőtt Budapesten az Andrássy-uton egy urinőt egy detektív durván megtámadott és igazoló lapját kérte.

Erre vonatkozólag a budapesti rendőri sajtóiroda ma a következő hivatalos jelentést adta ki: „A Pesti Napló f. hó 2. számában „A polgár biztonsága” cím alatt megjelent vezércikkben azt állítja, hogy f. hó 1-én, az esti órákban két detektív nyílt utcán reája támadt egy előkelő uriaszonyra, „szemtelenül tegezve őt, brutálisan igazolványának felmutatását követelték.” A tényállás felderítése, a vétkezők közegének kipuhatólása és megfenyítése céljából szigorú vizsgálat lett elrendelve, melynek során az erkölcsrendészeti osztályhoz beosztott összes detektívek és polgári biztosok kihallgatták. Ezen vizsgálat eredményeként közli a rendőrség, hogy a jelzett hírlapi cikk azon állítása, amely szerint ezt a kvalifikálhatatlan inzultust rendőrközegek követték volna el, valótlan. A Pesti Napló szerkesztőjének a főkapitányhoz intézett levele szerint az az uriember, aki a szerkesztőségben panaszt tett, nem hajlandó az esetet hivatalos eset tárgyává tenni, „mert ez feleségének kellemetlen volna.” Miután a rendőrség az illetőnek ezt az álláspontját respektálni tartozik, de különben sincs törvényszerű joga arra, hogy valakit panasztétel és a tettesek kilétének kinyomozására és megállapítása körüli közreműködésre kényszerítsen, az illetők személyének megállapítására a nyomozás hivatalból fog elrendelgetni. A fenforgó gyanúok és bizonyítékok szerint kétségtelen, hogy ezt a vakmerő inzultust zsaroló céllal olyan rovott multu egyének követhették el, akik szokás szerint detektíveknek adják ki magukat. Egy ilyen egyén, és pedig névszerint: Skukalik Sándor, 26 éves, a főváros területéről 10 évre kitiltott volt mulakatos a napokban épen az Andrássy-uton éretett tetten, amidőn magát detektívnek kiadva, az utcán járókelőket megszólította és egyet meg is zsarolt. Ez az egyén 32 napi elzárásra ítéltetett, most fogva van. Egy másik, akinek kiléte eddig még ismeretlen, tegnapelőtt a Rákóczi-uton követett el hasonló bűncselekményeket. Ugyancsak tegnapelőtt a Hársfa-utcában két áldetektív zsarolt meg több nőt. Ezen egyének kézrekerítésére a legmesszebbmenő intézkedések megtétek. A főkapitány azonban egyidejűleg azon kéréssel fordul a nagyközönséghez is, nyujtson segédkezet a közveszélyes egyének ártalmatlanná való tételére. Azokat az egyéneket, kik magukat detektíveknek mondják s az utcán járókelőket megszólítanak, hívják fel igazolásra. Amennyiben magukat igazolni nem tudnák, adják át a legközelebbi rendőrnek. Különösen az utcán járókelő férfiközönséget kéri a rendőrség, legyenek a védtelen nők segélyére, tartóztassák le ezeket az egyéneket s egyáltalán hassanak oda, hogy a rendőrségnek ezekkel szemben megindult eljárása mielőbb a kívánt sikert eredményezze.”

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

HIREK.

— Az Aradi Közlöny Nagy Képes Nap-tára ujesztendőre pontosan megjelenik az eddigieket is fölülmuló gazdag illusztrációkkal és bő tartalommal. Az Aradi Közlöny kiadóhivatala már most figyelmezteti az előfizetőket, hogy *naptárt csak az kap, aki nincs hátralékban az előfizetési összeggel.*

— Kossuth részvéttávirata Csernovics Diodorhoz. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter Damjanich Jánosné elhunytá alkalmából ma a következő részvéttáviratot intézte Csernovics Diodor miniszteri tanácsos, jószágigazgatóhoz:

„Fogadja meleg részvétemet. Damjanichné emléke minden magyar honfi lelkében örökké él. Kossuth.”

— Gyászmise Damjanichné lelküdvéért. Damjanich özvegyének lelküdvéért gyászmise volt ma délelőtt 10 órakor Budapesten a Ferenc-rendiek templomában. A gyász jeléül hatalmas katafalkot állítottak a templom főhajójába. A katafalkot lobogó gyertyalángok vetették körül s a templom bejárata is gyászleplelt öltött. A rekviemen a család tagjain kívül testületileg vett részt a magyar gazdaasszonyok egyesülete, amelynek árvaházi növendékei is kivonultak teljes számban. A tágas templom egészen megtelt a gyászoló közönséggel, amelynek soraiban jelen volt az egész budapesti urasszony társadalom. A gyászmisét Buttykay Antal ferenc-rendi házfőnök mondta nagy segédlettel.

— Családi öröm a spanyol udvarnál. Madridból táviratozzák: Éna spanyol királyné családi öröme előtt áll. Az erre vonatkozó hivatalos közlés legközelebb meg fog jelenni. Az orvosok a királynénak teljes nyugalmat ajánlottak.

— Magyar mágnás amerikai házassága. Newyorkból táviratozzák: Körülbelül egy évvel ezelőtt megírták az amerikai lapok, hogy Csáky Kálmán gróf nőül fogja venni az Oregon állambeli Orlandban lakó dúsgazdag amerikai leányt, Made Briant. Rövid idő múlva azután annak is híre járt, hogy a házasságból nem lesz semmi. Most kiderült, hogy a magyar mágnás és az amerikai milliomos leány már meg is esküdtek, még pedig egész csöndben. Az ifjú pár legutóbb egy előkelő hotelben lakott, ahonnan átköltöztek a fiatal asszonynak a 36-ik utcában levő gyönyörű palotájába. Csáky gróf kijelentette, hogy a telet New-Yorkban fogják tölteni, ahonnan a tavasszal jönnek haza Magyarországra.

— Miklós cár áruházában. Pétervárról táviratozzák: Mint Livádiából jelentik, Miklós cár körülbelül egy hónap előtt a III. Sándor cár 16. vadász-redtől közkatonai ruhát és felszerelést hozatott magának, ezt felöltötte és a szolgálati fegyverrel, 120 patronnal és egy üveg vízzel felszerelve, Livadia környékén egész egyedül két órán át tiz versznyi sétatut tett és utközben egy arra lovagló tisztet előírás szerint köszöntött. Ugyanezt ismételte a cár 14 nappal később az 1. testőrgárda vadász-százalój egyik idősebb altisztjének egyenruhájában, úgy, hogy ily módon személyesen próbáta ki a katonai teljes tábori felszerelést és összehasonlíthatta a hadsereg és a gárdakatonák felszerelésének előnyeit. Az egyenruhákat és felszerelést, amelyeket a cár viselt, az illető ezredek megőrzik.

— A kulturpalota költségvetése. Ma délelőtt tartott ülésében az építészeti bizottság foglalkozott a kulturpalota építési költségvetésével, melyet a tervező Szántay Lajos műépítész öt-százhetvenegyezer koronában irányzott elő. A mérnöki hivatal fölülvizsgálta a számításokat s a költségvetést reálisnak találván, elfogadásra ajánlotta a bizottságnak. Ez el is fogadta s csak annyiban módosította, hogy az oszlopok építését nemesebb anyagokból óhajtja építtetni, ami néhány ezer korona több kiadást jelentene. Azonban a héten mezejtett talajvizsgálat eredményeként azt állapították meg a szakértők, hogy a Baross-parknak a kulturház helyéül kiszemelt részén oly kedvező talajviszonyokat találtak, hogy 30–40 ezer korona megtakarításra lehet számítani az alapépítményeknél. Az építészeti bizottság a közgyűlésnek úgy a tervek, mint a költségvetés elfogadását ajánlja. A kulturpalota fűtését, világítását és fenntartását a városnak kell vállalnia.

— Kinevezések. A hivatalos lap mai száma közli: A kereskedelemügyi m. kir. miniszter az Aradon szervezett gázmotorkezelői vizsgálatbizottság elnökévé Nesnera Aladár c. iparkutatási főigazgatót, az aradi állami ipari szakiskola igazgatóját, tagjaivá Steingl Andor kir. iparfelügyelőt és Zinner Bélát, az arad-csanádi vasutak műhelyfőnökét nevezte ki. — A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Berzován János aradi m. kir. adóhivatali segédet végleges minőségű pénzügyi számellenőrré az aradi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevősséghez kinevezte.

— A ciankális főhadnagy. Linzből táviratozzák: Egy hadbíró-százados, két katonatiszt és Weinberger bécsi rendőrtisztviselőből álló bizottság utazott Linzbe, ahol Hofrichter lakásán újabb házkutatást tartottak. Átkutatták a pincét, udvart, szobákat, sőt még a fürdőkádát is. A házkutatás eredménytelenül végződött, illetőleg annak eredményéről semmi sem jutott nyilvánosságra. A bűnügyben fontos a főhadnagy kutyájának, Trollnak megvizsgálása is. A főhadnagy tudvalevőleg azt állítja, hogy az estyákat azért vásárolta, mert beteg kutyájának abban adta be a gyógyszert. Ma szembesítették Linzberger gyógyszerészt Hofrichter ezredének összes katonáival, hogy felismeri-e azt a katonát, aki nála a mérget vásárolta. A gyógyszerész egyik katonában sem ismerte fel a mérgevásárlót.

— Diákok tanáruk ellen. A szegedi felsőkereskedelmi iskola egyik tanára, Bakonyi István, a napokban hirtelen meghalt. A szegedi lapok híradása szerint a beteges, öreg ember halálát nagyon szomorú eset siettetette. Még november elején történt, hogy az egyik délután 3 órakor megjelent előadásra Bakonyi István az alsó B osztályban. A növendékeket rendetlenkedve találta, az osztályban akkora volt a por, a lármá, hogy Bakonyi István fölhaborodva, izgatottan kiáltotta:

— Bezárom az egész osztályt! Ez mégis csak sok. Üljenek le. Miért nem engedelmessékedik, Rónai Mihály?

A megnevezett növendék morgott, rendetlenkedett. A tanár beírta az osztálykönyvbe. Rónai ekkor hirtelen eloltotta a lámpákat. Az osztály sötétségben maradt a tanárral együtt. Megrohanták a tanárt. Hogy azután mi történt, az nem bizonyos eddig, csak annyit tudnak hivatalosan is, hogy Bakonyi István izgatottan szaladt be a tanári szobába az igazgatóhoz, akivel együtt újra megjelent az alsó B. osztályban. A növendékeket este 8 óráig a teremben tartották bent, vallatták őket. Rónai Mihály, aki a lámpákat eloltotta, rögtön kimaradt az intézetből, két növendéket pedig csöndesen eltávolítottak.

— Nyomor Aradmegyében. Aradmegye nagyhalmági járásában fölütötte fejét a nyomor, amely a múlt esztendőben is erősen pusztított. Tavaly a takarmány hiány idézte elő a siralmas állapotot, most pedig a gyümölcs elfagyása okozza a komoly bajt. Több körjegyzőség Lovich Gyula főszolgabíró útján az aradi k. pénzügyigazgatósághoz fordult, kérve, hogy az idén esedékes adót jövőre fizethessék le. Erre a kérvényre még nem jött meg a válasz. Amikor Dálnoki Nagy Lajos alispán legutóbb hivatalvizsgálatot tartott a nagyhalmági főszolgabíróságnál, már akkor nagy tömegben keresték föl az adófizető polgárok körjegyzőik vezetésével s arra kérték, hasson oda, hogy a mostani rossz gyümölcstermésre való tekintettel jövőre fizethessék le az adójukat. Az alispán akkor arra figyelmeztette őket, hogy jövőre még nehezebb lesz a két esztendői adó lefizetése. A nagy nyomorúságot még növeli az is, hogy egyes körjegyzőségek területén a tifusz és a vörheny is föllépett, amelyeknek már halottai is vannak. A bajt némileg enyhíti az a körülmény, hogy most megkezdődött a nagyhalmági járásban lévő hegyeken a fairtás, amely állandó napszám-munkát biztosít néhány ezer embernek.

— Ellopott sertésállomány. Ma délelőtt több esendőr a Fábán-utcában éppen abban a pillanatban tartóztatott le két vidéki embert, mikor azok egy ügyvéd irodájából az utcára értek. Fejes Péter és Cserna Avram a csendőr kézre került két ember, akiket azzal vádolnak meg, hogy néhány napja elhajtották a nagyváradi görögkeleti püspökség bokszeg-beéli uradalmának összes disznait és potom pénzen elvesztették. Négyen fogtak hozzá a meglehetősen nehéz dologhoz. Az említettek kivül még Romka Ádám és Káprál János szövetkeztek arra, hogy az uradalomba érkezett 150 darab disznót ellopják. A tolvaj szövetkezet kémeiket tartott, akik jelezték, hogy mikor érkezik a nagyobb gazdaságokba disznó szállítmány. A püspöki uradalom állományán kivül még Kera Karácsony tamándi pusztájára érkezett husz darab sertés elhajtasátistervbe vették és a szerepeket egymás között elosztva hozzáfogtak a kivitelhez. A banda több tagja szóba ereszkedett a disznócsészőkkel, s míg ezek figyelmét elterelték, addig a többi a gazdag zsákmány tova szállítását végrehajtotta. De csak a község határáig jutottak el a sertésekkel, mert ott idegenek jöttek velük szemben, akik érdeklődtek a disznók eredete iránt. A tolvajok zavarba jöttek, majd futásnak eredtek és a falkát sorsára hagyták. Husz darabot sikerült összetereelniük és ezeket 20–30 koronáért eladták. Kera pusztájáról is sikerült husz darabot ellopniuk. A feljelentések folytán a csendőrség megindította a nyomozást és azok, akik a 120–140 korona értékű állatokat potom áron megvették, félvén az orgazdaság következményeitől, szabadon bocsátották a disznókat, úgy hogy most a sok bítang jószág csavarog a járásban. A csendőrség megtudta, hogy Fejes és Cserna Aradra jöttek és egy ügyvédet kerestek fel valami ügyből kifolyólag. A rendőrség és a csendőrség megtette az intézkedést a letartóztatásukra, ami ma meg is történt. A két gazda tagadja, hogy része volna a lopásban.

— Letartóztatott sztrájkolók. Párisból táviratozzák: Bordeauxban a múlt hónapban elhátározták a gázgyári munkások, hogy sztrájkba lépnek. Most megtették az előzetes intézkedéseket, hogy a világítást megzavarják. A rendőrség rájött, hogy a város különböző pontjain a gázcsöveket összekötötték a vízvezetési csövekkel, hogy a gázcsövek vízzel teljenek meg. A sztrájkvezéreket ezért letartóztatták.

— Öngyilkos hadnagy. Kőszegről táviratozák, hogy Hódossy János hadnagy főbelötte magát és meghalt. Hódossy ellen az utóbbi hetekben sok tartalékos katona panaszt emelt, hogy rosszul bánt velük. Emiatt vizsgálat indult meg a hadnagy ellen s azt hiszik, hogy a büntetéstől való félelmében követte el tettet.

— Adományok. A pankotai cigányiskola növendékeinek felruházására a következő adományok érkeztek Pankotára: L. Budapest 10 kor, Aradi Polgári Takarékpénztár 20 kor., Bory Imre Arad két öltözet használt fiuruha. Ezen szíves adományokért ez uton fejezi ki hálasköszönetét az állami isk. gondnoksága.

— Segélykérés. Rózsay Pál árvaszéki kiadó 7 gyermek atyja, Almási Alajos írnok 5 gyermek atyja, Tóth Lajos házfelügyelő 6 gyermek atyja és Krista András hivatalosolga 4 gyermek atyja azzal a kéréssel fordultak ma Aradváros hatóságához, hogy a borzalmas drágaságra való tekintettel neveltetési átalányt szavazzon meg nekik a közgyűlés.

— A családirtó ügynök. Milhofer Albert nagykanizsai kereskedő, aki tegnapelőtt éjjel gyermeke legyilkolása után Budapesten öngyilkos lett, már két napja fekszik a törvényszéki boncterem halottas kamrájában. A tetemet ma helyezték örök nyugalomra. Otthon, a Visegrádi utca egy bérházának másodemeleti lakásán pedig az asszony, Milhofer Albertné sir gyönyörű tizhónapos gyermeke után. Egy újságírónak módjában volt beszélgetni az asszonynyal. A szimpátiikus fiatal asszony a szörnyű tragédiáról ekként nyilatkozott:

— A férjem már régóta foglalkozott azzal a gondolattal, hogy öngyilkos lesz. Én mindannyiszor mondtam neki, hogy önérvetes ember nem lehet öngyilkos. Aki családalapítást vállal magára, annak hősnek kell lennie, aminthogy valóságos hősi tett is manapság, a szörnyű drágaságban egy család ellátását magára venni. Mondtam neki, az öngyilkosság nem önmegtagadás, hanem az öngyilkosság gyávaság. De mert ő olyan állhatatosan az öngyilkosságát hangoztatta, félni kezdtem tőle. Ha hívott, hogy menjek vissza Kanizsára vele és én szabadkoztam, azzal a megokolással, hogy nem tudunk ott megélni, akkor ő megint csak előhozakodott:

— Meglásd, nem jó vége lesz ennek, valamikor mégis beváltom az ígéretemet.

Nem volt rossz ember, szegény Albert, csak egy baja volt, hogy kártyázott. Amit megkeresett, azt vitte a kártyasztalhoz. Ez volt a családi összekülönbözéseknek is az oka és ez volt a végzete a szerencsétlen embernek, akiről soha nem mertem volna föltenni, hogy a gyerekként, azt az édes, szép apróságot is kiírta.

Milhoferné sorra panaszkolta el a baját és a gyereke nevének, akit férje agyonlőtt, Klárinak az említések, elcsuklott a hangja.

Az öngyilkos gabonaügynök több levelet írt hozzátartozóinak és a leveleket, amelyek a télikabátja zsebében voltak, a rendőrség foglalta le.

— Rablás egy fűszerüzletben. Borosjenőről jelenti tudósítónk: Tegnap este hét órakor rablás történt Deutsch Zsigmond borosjenői fűszeres üzletében. Az üzlettulajdonos családjával a bolt helyiség mellett lévő szobában tartózkodott, amikor az üzletben megjelent két suhanc a pénzes fiókot kihúzták és azzal futni kezdtek. Deutsch észrevette a rablást és a suhancok után futott; az egyik revolvért rántott és az őket üldöző Deutsch felé lött. A golyó azonban nem talált. Menekülés közben a fiók véletlenül egy fahoz ütdött és a földre esett, a pénz nagyrésze pedig kiszóródott. 18—20 darab huszkoronás papírpénzt a szél elhordott és csak nagy bajjal sikerült összeszedni. Estére a csendőrségnek sikerült a két gonosztevőt elfogni. A foglalkozás nélküli suhancokat holnap az aradi ügyészséghez szállítják.

— Rejtélyes mérgezés. Budapestről jelentik: A Ganz-telepen, a Villám-utcában lakik Füller Ferenec, született Lelki Erzsébet, 37 éves asszony, Füller Ferenec, Ganzéknál alkalmazásban levő kazánkovács neje. Az asszony tegnap ebédre káposztát főzött. Amikor az ebéd készen volt, a férje részét kivitte annak a műhelybe, amikor pedig visszajött, maga is megébédelt. Közvetlen étkezés után rosszul lett és bár a gyár orvos azonnal kéznél volt, heves göresök és hányás között meghalt. Az orvos mérgezést állapított meg, a vizsgálat pedig kiderítette, hogy rézgálicmérgezés történt. Amíg az asszony a férjénél járt, ismeretlen tettes a tűzhelyen rotyogó káposztába egy rézgyűrűt és egy rézgolyót dobott. A bedobott tárgyak már azelőtt is shavba feküdhetek és rajtuk rézgálic képződhetett. A káposztában a gálic elterjedt és ez okozta Füllerné halálát. A Ganz-telepen azt beszélik, hogy Füller Ferenec egy haragosa mérgezte meg, míg mások szerint gyerek járhatott a konyhában és az dobta a káposztába a réztárgyakat. Kétségtelen azonban, hogy ezek csak akkor kerültek az ételbe, amikor az asszony a férjének már kitálat.

— Az Aradi Nemzeti Szövetség Munkásképző Intézménye vasárnap, december hó 5 én délután 4 órakor a Weitzer János-utcai polgári iskola rajztermében nyilvános szórakoztató és szakelőadást tart. Műsor: Megnyitó. Elmondja Institóris Kálmán kir. tanácsos, a Nemzeti Szövetség elnöke. Költemény. Szavalja: Matyó Sándor. Szakelőadás. Kelet felé, irta és elmondja: Záray Jenő tanár, a képeket Matusik Márton tanár vetíti. A belépés díjtalan; a terembe csakis felnőttek léphetnek be. Az előadás 4 órakor kezdődik.

— Iparosok a vesztőhelyért. Az aradi ipartestület jegyzői irodájában a vesztőhely megváltására a következők adakoztak: Maszni János 5 kor., özv. Inokai Tóth Lajosné, Zsikits Vladimir, Verbos Ádám fiai 2 kor., K. Kovács Lajos, Haubenreich Mihály, Hammer Mihály 1—1 kor., Hirsch Antal, Kohn Vilmos 60 fill., összesen 15 kor. 20 fill. Eddigi gyűjtés 324 kor. 66 fill., összegyűjtés eredménye 339 kor. 86 fillér.

— Születések, halálozások. Az aradi anyakönyvi hivatalban december 3-án a következő születéseket és halálozásokat jelentették be: Született: Rosu Axentie napszámosnak József nevű fia, Fetik Ignác asztalos segédnek Izabella nevű leánya, Holló Péter kocsisnak József nevű fia, Panián György kir. jbirósági tisztviselőnek Márta nevű leánya, Knäpfler Jakab üvegessegédnek Miklós nevű fia, Sopronyi György raktárnoknak Mária nevű leánya. Meghalt: özv. Kuzman Jánosné 90 éves magánzónó, Krizsán Pável 55 éves sertés-kupec.

— Kossak osász. és kir. udv. és kamara fényképész műterme. Weitzer János-utca 3. sz. Telefon 657. 2811

— Perzsa szőnyegraktáramat a Neuman-palotában Széchényi-utcai oldalon megnyitottam. Szíves pártfogást kérek. Tisztelettel Schwarcz Zsigmond. 4392

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 17

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

B. A. Arad. Hogy az a fővárosi lap elfogadta közlésre az ön irását, az még nem bizonyítja azt, hogy értékes munka és hogy önnek tehetsége van. Az a lap nekünk nem lehet irányadó, hiszen annak hasábjain a nem sok izlésre valló és nivótlan munkák egész sorozatával találkozunk napról-napra. Ami végül az ön fenyegetését illeti, hát azt igazán megmosolyogni valónak találjuk.

TARKASÁGOK.

★

(A legszebb naiva.) Egyik közeli városka szintársulatának többek között van egy hölgytagja, aki hosszú ideje, mint naiva áll a Muzsa szolgálatában. Nemrég megtörtént vele az a kellemetlenség, hogy csinos fiatal leányt szerződöttetett a direktor a társulathoz.

— Mit akar direktor ur ezzel a leánynyal? — kérdezte megrémülve az idült színész.

— Mit akarok? Hát naivaszerepeket fogok vele játszani.

A színésznőt elöntötte a mérge:

— Ez mégis csak csuf hálátlanság — kiáltotta. — Már huszonöt éve töltöm be a társulatnál a naiva szerepeket és most egy fiatal leányt hoz a nyakamra.

A direktor vállat vont és odébb állott. Este aztán nagy csodálkozással látta, hogy a ráncos arcú naiva gyönyörűen kiöltözött és ilyen kicimázott állapotban akar föllépni.

— Na ez ugylátszik, elakarja homályosítani az új naivát, — gondolta az igazgató. Azután a kiöltözött dámához fordulva így szólt:

— Gyönyörű ruhád van.

— Na, ugye jól nézek ki ma?

— Pompásan, — mondta az igazgató, — úgy nézel ki fiam, mint egy husz éves rózsza.

(Az új ügyvéd.) A budapesti ügyvédvizsgálóbizottság előtt a napokban egy gyengén elkészült jelölt vizsgázott. A jelölt azonban igen jól be volt protezsálva és így nagy nehezen átengedték. A bizottság elnöke, egy országos nevű pesti ügyvéd hirdette ki az eredményt a következőképpen:

— A bizottság a jelölt urat képesíti, azonban figyelmébe ajánlom, hogy különösen a kereskedelmi és váltójog tanulmányozására fektessen súlyt ezután is. Az újdonsült ügyvéd erre így köszönte meg a jóindulatu tanácsot:

— Az eredmény kihirdetését tudomásul veszem, de, hogy ezentul mit fogok tanulmányozni, azt bizza rám kolléga ur!

(A drága ruha.) A színház tájéka beszéltek ezt a históriát Leővey Leórol. Leővey egy kék zakkó-öltönyt adott kölcsön a napokban valamelyik kartársának, akinek a szerepéhez való zakkó-ruhájának volt. Amikor ma az öltönyt visszaküldte Leőveynek, ez észrevette, hogy valami hiba van a nadrág körül. A nadrágszár alsó részén ugyanis tekintélyes lyuk hirta fel a közfigyelmet.

— Te, — mondta Leővey a kollégájának uszonázás közben — a nadrágotam nem azért adtam kölcsön, hogy kiszakítsd.

— Igazad van — szolt a kartársa — tönkretettem a ruhádat. Most már kénytelen leszek tőled megvenni ezt az öltönyt. Hogy is vetted?

— Kérlek, azonnal kiszámítom, hogy mennyibe van nekem ez a ruha. Ujonnán vettem 38 forintért. Háromszor vasaltattam, az 4 forint 50. Kétszer foltoztattam, az: két forint, összesen hát kapok tőled: 44 forint 50 krajcárt.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 3

A tegnapi nagy eső után ma kellemes, enyhe napot kaptunk, úgy hogy annak, hogy a téli hónapban vagyunk, nyomát sem látjuk.

A gabonaüzlet a továbbra is kedvező vetéskilátásra — lanyha.

A mai piacon eladásra került:

500 mm. buza	13:40—13:60
600 mm. tengeri	5:50—5:60
Rozs	9:—
Zab	7:—
Arpa	67.0

A gabonák 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, december 3

Amerika $\frac{1}{2}$ -el magasabb. Kínálat mérsékelt, vétel-
kedv nincs, 1000 mm. 5 fillérrel olcsóbb.

Az árak 50 kilónkénti számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Tengeri 1910. májusra	6.80—6.61	6.60—6.61
Buza 1910. áprillisa	13.63—13.64	13.63—13.64
Zab 1910. áprillisa	7.52—7.53	7.54—7.55
Rozs 1910. áprillisa	9.87—9.88	9.87—9.88
Buza 1910. októberre	11.62—11.63	11.60—11.61
Buzs 1910. májusra	13.41—13.42	13.43—13.44
Rozs 1910. októberre	8.78—8.79	8.78—9.79

Zárul 5 órakor

Osztrák hitelrészvény ... 673.40

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménysarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1909. december 3.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos új ...	13.15—13.20
76 " " " " " "	13.25—13.30
77 " " " " " "	13.35—13.45
78 " " " " " "	13.45—14.50

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos új ...	13.10—13.15
Rozs új ...	8.90—9.—
Árpa új ...	6.35—6.40
Zab új ...	6.75—6.80
Tengeri régi ...	5.45—5.50

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1909. évi december hó 4-én:

C) bérlet.

C) bérlet.

Itt először:

Az édes teher.

Bredeti énekes bohózat 3 felvonásban. Irta: Heltai Jenő.
Zenéjét összeállította: Csányi Mátvás.

SZEMÉLYEK:

Kékes Tamás Ditről Mór	Kartac:	Beregi S.
Lenke, neje Novák Irén.	Szerencs:	Delly Lajos.
Hathársyné Benkőné.	Pékli Olivér	Kulcsár L.
Miska, rokona Várnay Jenő.	Babér Böske	Dióssy Nusi.
Patrácz Tóni Leővey Leó	Pincér	Horváth V.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1909. december 4-én, szombat:

1. Varázsfonál. Fantasztikus. — 2. Tűz! Tűz! Humoros.
— 3. Delhi. Színes látványosság. — 4. Életmentő aján-
dék. Dráma. — 5. Vidéki páclens. Bohózat. — 6. Acél-
gyártás Olaszországban. Tanulságos. — 7. Tizenhárom
vendég. Bohózat. — 8. Neró császár. Történelmi dráma.

Előadások délután 5 órától kezdve.

Helyárak: I-es hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik
hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

NYILTTÉR.*

Müller János és Diószeghy József urak
ujszentannai lakosok ismeretlen embertől ne-
vem és cégem aláírásával körlevélszerű, írógép-
pel írott lapokat kaptak, melyekben én tűzi-
fém árát kocsinként 10 koronával felemeltem
volna.

Miután ez nem felel meg a valóságnak s
ezen lapok az én irodámból nem kerültek ki,
kérem azon tisztelt vevőimet, kik e lapokból
kaptak, nekem azokat beszolgáltatni kegyes-
kedjenek, hogy ezen adatok alapján a lapok
elküldőjét kézrekeríthessem.

Arad, 1909. dec. 2.

4518

Fränkl S. József,
tűzifa-nagykereskedő.

* Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelő-
séget a szerkesztő.

Linbeck János és fia
első magy. kir. szab. ércporeg-szára és temetőrendező
intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel
tudatják, a forrón szeretett és felejthet-
len jó édesanya, anyós, nagyanya, déd-
anya és rokon

özv. Farkas Jánosné

szül. Hesz Augusztának,

f. é. december hó 2-án d. u. 5 órakor, éle-
tének 83 ik évében, rövid szenvedés és a
haldoklók szentségének ajtatós felvétele
után történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai decem-
ber hó 4-én, d. u. fél 3 órakor fognak
Gróf Leiningen-utca 13. számú házban a
róm. kat. egyház szertartásai szerint be-
szenteltetni és a felső temetőben örök nyu-
galomra tétetni.

Az engesztelő szt. mise a boldogult
lelki üdvéért december hó 4-én, d. e. fél
8 órakor fog a főt. Minorita-atyák szent-
egyházában az egek Urának bemutatni.

Áldott legyen emléke!

Arad, 1909. december hó 3-án.

Farkas Ernő, máv. felügyelő és neje szül. Tichy
Józsa, Farkas Győző, kir. tanácsos és neje szül.
Vezekényi Mariska, Farkas János, főreáliskolai ta-
nár és neje szül. Hegedűs Boriska, gyermekei és
menyeli. Wolter Ede és neje szül. Farkas Anzu zia.
Günther Pál és neje szül. Farkas Leopoldina, Far-
kas Vilma, Farkas Klótd, Farkas Mariska, Farkas
Márgit Farkas Gizt és Farkas Ilona, unokái és
unokájelei. Wolter Ernő, Wolter Sára, Wolter
Márta, Günther Poldi, Günther Pál, Günther Józsa,
Günther Anti, dédunokái.

Szombat és vasárnap

kiváló finom Pauláner-féle

barna sör.

Friss csapolás

a PANNONIA

Pilzeni sörcsarnokban.

Szíves látogatást előre is köszönöm.

Kiváló tisztelettel

Ottinger László.**Tűzifa eladás.**

Van szerencsém a n. é. közönség becses
tudomására hozni, miszerint mindennemű és
osztályu, saját erdőmben termelt

TÜZIFÁT

ajánlok azonnali szállításra guravoji és almás-
alsilli faraktáramból, I. rendű búkkhasáb vag-
gononként pr. 10000 kgr. ab vagon Arad ál-
lomás K. 136.75.

Ezenkívül ajánlom legjobb minőségű, szá-
raz, ölbe rakott tűzifát, hasábfát 24 koroná-
tól feljebb, továbbá bognár- és kádárfát, Arad,
Nagyvárad-ut 2/a, a viadukttal szemben levő
faraktáramban és jó minőségű 4109

téglámat is.

Árak megtudhatók és megrendelés feladható
NACHT VIKTOR tulajdonosnál

Arad, Petőfi-utca 8. sz. Telefon 324. sz.

Nacht Viktor,
fakereskedő és téglagyáros.

!Megjelent!**Kerpel Izsó**

90.000 kötetes kölcsön-
könyvtárának sza-
kok szerint beosztott teljes,
273 oldalra terjedő

magyar jegyzéke

E jegyzék — már terjedelménél fogva
is — legékebben tarusítja, hogy ez a
kölcsönkönyvtár *tényleg az or-
szág lejobban felszerelt ilyenmü
vállalata és hogy csakis külföl-
dön található méreteiben ha-
sonló kölcsönkönyvtár.* Ez alka om-
mal felkérem t bérletimet, hogy régi jegy-
zéküket becserélés végett elküldeni szí-
veskedjenek.

A közönség nagy előnyére
szolgál, hogy *újabbán az összes
ujdonságokat 15—25. példány-
ban sorozom a kölcsönkönyv-
tárba. A könyvek újak és tisz-
ták. Vidéki bérletk is a legfigye-
mesebb kiszolgálásban részesül-
nek és könnyen kezelhető toló-ládikák-
ban kapják a legújabb és legjobb mű-
veket.*

Magyar, német, francia és
angol irodalom. Kölcsöndíj havi
K. 1.20, vagy kötetenként fizetve
8 fillér egy hétre. 2544

Egyben ajánlom 30.000 kötetes
**zeneműkölcsonzó-
intézetemet,**

melyben minden zenemű-ujdonság
10—20 példányban kapható köl-
csönzésre. Zenekölcsöntári havi-
bérlet K. 1.40, vagy füzetenként fi-
zetve 14 fillér. Vidékre a havi bérlet
K. 2. — Vidékre kívánatra készséggel
küldök ugy kölcsönkönyvtári, mint zene-
kölcsonntári jegyzéket.

Kiváló tisztelettel

Kerpel Izsó

kölcsönkönyvtára és zenemű-
kölcsonzó intézete

Arad, Andrassy-tér 20. sz.
Telefon 385. sz.

Szénüzletünket

Andrássy-tér 14 sz. Hermann-palotából
jelentékenyen megnagyobbítva
Boros Béni-tér 2. szám
saját házunkba, a Széchenyi gőzmalommal szemben

≡ áthelyeztük. ≡

Állandóan nagy készletben mindenkor legju-
tányosabb áron

**elsőrendű Magyar és Porosz bányákból
kőszén és kokszt,
kovács kőszén**

Jól kiégetett, pormentes

Bükk-faszén.

Szállítmányainkat pontosan
mérve, plombázott zsákokban, a
miniszteri és főkapitányi rende-
let szerint teljesítjük.

Becses rendelményeit új iroda-ban úgy mint
eddig személyesen, levelező-lapon agy

Telefon szám 139.

kérjük s jegyzünk figyelmes és gondos szolgál-
tunkról biztosítva, kitűnő tisztelettel 1451

Kneffel Károly és fia

szénagykereskedése, Boros Béni-tér 2. sz.

Olesóbb lett

a

Szén!!

A ki téli szén és kokszt szük-
ségletét már most szerzi be,
vagy jegyezteti elő, 25 %-ot
megtakarít!

Légszeszgyári kokszt 4.60 K.
100 kg.-ként.

Porosz salon kőszén 4.60 K.
100 kg.-ként.

Zsilvölgyi salon kőszén 4.— K.
100 kg.-ként.

Rostált pormentes faszén 6.— K.
100 kg.-ként.

Kovács szén — — 4.60 k.
100 kg.-ként.

Róth József

szénagykereskedőnél 3743

Arad, Eötvös-u. 3.

Telefon 63. sz.

Mindeddig felülmúlhatatlan!

A Maager W.-féle

valódi tisztított

Csukamájolaj

(hatóságilag védett ki-
adásban.)

sárga üvegenként 2 kor.
fehér 3 kor.

Maager Vilmostól

Bécs. 3.99

1869. óta Ausztriába és
Magyarországba általa-
noson bevezetve.

Tanárok és orvosok elő-
szeretettel rendelik.

Kapható a legtöbb gyógy-
szertárban és droguériában

Főlerakat és szétküldés
Ausztria-Magyarország
részére:

W. MAAGER, WIEN,

III/3., Heumarkt 3.

Utánzások tör-
vényileg üldöztetnek.

Aradon kapható Gutori
Földes Kelemennél.

Alkalmi vételek
és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legna-
gyobb óra és ékszertárára

Deutsch Izidor

órás és ékszerész 3751
Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és bril-
liáns tárgyak a legmagasabb árban meg-
vételnek vagy más tárgyakra átcserélésnek
TELEFON 438. TELEFON 438

**Örlőszerkezetünk meg-
változtatása folyton**

eladunk

fehér örlésre alkalmas
5 darab új, 8 darab
használt 1280 m/m. át-
mérőjű édes-vízű

kova-malomkövet

Az aradi és esanádi
egyesült vasutak gura-
honi cementgyára Gu-
rahone. 4494

Telefon szám 242.

**Elektromos erőátviteli
motorokat**

kikölesönöz, elad és fel-
szerel 3191

Kalmár József

villanyvilágítás, tele-
fon és villamos csengő
berendezési vállalata

Arad, Salacz-u. 2.

Most jelent meg!

Kincses kalendárium

az 1910. évre.

Rendkívül érdekes
tartalommal!

Ara: 2 korona.

Kapható minden könyvkereske-
desben.

PETROSAFROL

B vált készítmény a hajnöves előmozdításra a
fejbőr erősítés-re, hajhullás és korpaképződés meg-
akadályozására.

A Petrosafroltól a haj selyempuha
rugganyos lesz.

ÁRA 1 KORONA. 461

6, üveget ingyen láda és csomagolásban
bérmentve küld

FÖLDES KELEMEN

gyógys ertára ARAD.

Minden üveghez részletes utmutatás van mellékelve
miként használandó e készítmény és miként ápoljuk
hajunkat, hogy az egészséges szép s tömör legyen.

A készítmény ártalmatlanságáért teljes
garanciát vállalok.

Telefon 162. sz.

Ajánlunk első minőségű:

Porosz szalon fűtőszén,
Porosz légszesz pirszenet,
 Kétszer mosott **ostrai kovácskőszén,**
Rostált darabos bükkfaszenet.

Jutányos árban, házhoz szállítva.

3263

Telefon 162. sz.

Szavatolunk, hogy a szén első minőségű és más olcsóbb fajú szénnel keverve nincs

Reusz Mór és Fia

porosz kőszén, koks és faszén telepe

Arad, Boros Béni-tér 12. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

„Gyöngyvirág”.

Hiába vártam. Levele van a kiadó-
 hivatalban azon jelige alatt, melyre
 levelét küldte. Minden esetre újból
 ott leszek hatodikán. 4521

Luxenburg gróf,

Lehár Ferenc nagysikerű operettje
 2 füzet á 3 K.-ért kapható **Ingusz**
 I. és **Fia** zeneműkereskedésében
 Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer
 János-utca. 173

Singer varrógépek,

kevésbé használt, 8, 10, 12 forint,
 új varrógépek gyári árban, ked-
 vező lefizetésre. Stern Adolf, Bo-
 ros Béni-tér 8., saroküzlet. 4432

Eötvös-utca 8. számú házban

2 szobás lakás f. hó 15-re elköl-
 tözés miatt kiadó. 4580

Intelligens urinő

ki a háztartást tökéletesen érti,
 háztartásnői állást keres. Cím a
 kiadóban. 4531

Jredistanő

ki négy polgárit és kereskedelmi
 végzett és némi gyakorlattal bír,
 állást keres. Ajánlatok „A. B.” jel-
 igére a kiadóhivatalba. 4522

Jolnal „Világlapját”

számonként 24 fillér vagy bérlet-
 ben összes kedvezményekkel, ere-
 deti árban házhoz szállítom. —
 100.000 kötetes kölcsönkönyvtáram
 minden jelentékeny új művel bő-
 vitve. Krausz Paulin, Színházépület.
 3241

Egy cimosan butorozott

szoba azonnal kiadó. Weitzer Já-
 nos-utca 14., I. em. ajtó 10. 4516

Ügyes, intelligens kisasszony

ki 4 polgárit jól végzett, üzletem-
 ben alkalmazást nyer. Most lett
 teljes Balogh—Illés—Vargha bün-
 vádi perrendtartás. Ára 56 korona.
 Szanin antiquarice is van raktár-
 ron. Fráter nótáskönyve 2 koro-
 náért kapható. Veszék könyvtára-
 kat és hangjegyeket. Kerpel Izó
 könyvkereskedése, Aradon. 3911

Azonnal kiadó

egy 2 szobás modern lakás erkély-
 lyel, konyhával, előszobával, für-
 dőszobával stb. mellékhelyiségek-
 kel. Bővebbet Ziffer Sándornál,
 Szabadság-tér 16. 4480

2—3 szobás

lakás

konyhával együtt
 kerestetik

esetleg azonnali bér-
 bevételre. 4535

Ajánlatokat „Azonnali lakás”
 jeligével a kiadóhivatal továbbít.

Villanyvilágítás,

elektromotor, szellőztető, tele-
 fon, villámhárító, villamoscsengő
 és jelző berendezések.

Gáz- és villanycsillárok,

lámpák és izzótestek a legol-
 csóbb árak és legjobb kivitelben.

DIAMANT FERENC

Arad, Atzél Péter-utca 2.

(a színház főbejáratával szemben, Bohus udvar.)

Telefon 595. 2717

Disznó - vágáshoz

ajánlom saját termésű gyoroki

hegyi boraimat.

Uj 60 fillér. - Ó 68 fillér.

Kapható. 4386

Feichthaler M.

Arad, Tökölly Imre (Halász)-utca 31.

Ugyanott

disznó és libahus füstölésre
 elfogadtatik. — Telefon 382.

5595—1909. tkvi sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A mradnai kir. bíróság, mint
 telekkönyvi hatóság közhirre teszi,
 hogy a Nagyszébeni általános taka-

rékpenztárnak mint végrehajtató-
 nak 393 kor. 48 fill. tőkekövetelés
 és jár. iránti végrehajtási ügyében
 az aradi kir. törvényszék illetve a
 mradnai kir. járásbíróság területén
 levő, mradnai 197. sztkvi A. I. 1.
 sor (394, 395/b) brsi ingatlanra
 1600 kor. mint ezennel megállapí-
 tott kikiáltási árban elrendeltetik
 és pedig az özv. Blazer Ignácné
 javára C. 8. t. a. bekekelezett ha-
 szonélvezeti jog fentartásával, mind-
 azonáltal olyképpen, hogy ha az
 azt megelőzőleg a nagyszébeni ál-
 talános tkptár javára 3500 kor. s
 jár. erejéig bekekelezett követelés
 fedezetet nem nyerne, úgy az
 nyomban megtartandó újabb ár-
 verésen az ingatlan a fenti ha-
 szonélvezeti szolgálmi jogra való
 tekintet nélkül fog eladatni, —
 s annak megtartására határidőül
 1909. évi december hó 28-ik napjá-
 nak d. e. 9 órája ezen kir. járás-
 bíróság tkvi irattárába tűztetik ki.

Ezen árverésen a fentirt ingat-
 lan birtok jutalék a kikiáltási ár
 két harmadánál olcsóbb áron el
 nem fog adatni. Amennyiben ezen
 összeg el nem éretik, az árverést
 a kiküldött felfüggeszti.

Árverezni szándékozik tar-
 toznak az ingatlanok becsára-
 nak 10%-át bánatpénzül kész-
 pénzben, vagy az 1881. LX.
 t.-c. 42. §-ában jelzett, árfolyam-
 mal számított és az 1881. évi no-
 vember 1-én 3333. sz. a. kelt
 igazságügyminiszteri rendelet 8
 §-ában kijelölt óvadékképes érték-
 papirban a kiküldött kezéhez
 letenni, avagy az 1881. LX. t.-c.
 170. §-a értelmében a bánatpénznek
 a bíróságnál előleges elhelyezésé-
 ről kiállított szabályszerű elismer-
 vényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíróság mint telek-
 könyvi hatóság.

M. Radnán, 1909. évi október
 hó 5-én.

Polgár,
 kir. jbnő.

4534

Kirakataink árjegyzései szenzációt keltenek — azok megtekintését kérjük.

ROSENBLÜH H. ÉS TÁRSA

DIVATÜZLET ARADON.

Ez idényben is, mint eddig jó minőségű árut, — mely feles számba visszamaradt — mélyen
 leszállított áron kerül karácsonyi

271

Occassió-Eladásra.

A rendkívül kedvező alkalomra felhívjuk a mélyen tisztelt közönség szíves figyelmét.

Mint úgy nevezett **Schlager cikket** kiemeljük:

Fekete selymes mohair kelme, duple széles, métere 70 kr.

Szines angol szerű 42 kr.

Blousokra tiszta selyem métere 85, 90, 1 frt. 10 és 1 frt. 20 kr.

Női és gyermek kötők óriási választékban.

Kirakataink árjegyzései szenzációt keltenek — azok megtekintését kérjük.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Nyomatott Berger és Wirth budapesti festékgyáranak festékével.